

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΥΔΡΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μελέτη Έργου: " ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ
ΧΡΗΣΗ 2021-2022 (ΤΜΗΜΑ Β) "

ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ:440.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου
Φ.Π.Α (ο Φ.Π.Α δεν καταβάλλεται στον ανάδοχο,
αρθ.39α, παρ.4 του Κώδικα Φ.Π.Α – Ν.2859/2000)

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΕΥΑΚ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

Περιεχόμενα

Άρθρο 1ο : Αντικείμενο ειδικής συγγραφής υποχρεώσεων	4
Άρθρο 2ο: Αντικείμενο της εργολαβικής σύμβασης.....	4
Άρθρο 3ο: Ισχύουσες διατάξεις	5
Άρθρο 4ο: Αρτιότητα κατασκευών.....	7
Άρθρο 5ο: Προθεσμίες - Προγράμματα εργασιών - Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ).....	7
Άρθρο 6ο: Γνώση συνθηκών κατασκευής του έργου	8
Άρθρο 7ο: Ευθύνη Αναδόχου - Τρόπος εκτέλεσης του έργου.....	8
Άρθρο 8ο : Εξασφάλιση ροής όμβριων και λυμάτων	10
Άρθρο 9ο : Εξασφάλιση κυκλοφορίας	10
Άρθρο 10ο : Απολογιστικές εργασίες.....	11
Άρθρο 11ο : Γεωτεχνικές έρευνες	11
Άρθρο 12ο : Επίβλεψη έργου.....	11
Άρθρο 13ο : Διεύθυνση του έργου από τον ανάδοχο - Προσωπικό αναδόχου	12
Άρθρο 14ο : Ισχύουσες Προδιαγραφές.....	13
Άρθρο 15ο : Ασφάλιση έργου για αστική ευθύνη έναντι τρίτων.....	13
Άρθρο 16ο : - Ασφάλιση προσωπικού - Πρόληψη ατυχημάτων.....	14
Άρθρο 17ο : Κατάληψη χώρων - Προσωρινές εγκαταστάσεις αναδόχου Πηγές λήψης υλικών - Οδοί προσπέλασης.....	15
Άρθρο 18ο : Εγκαταστάσεις Οργανισμών κοινής ωφελείας - Δοκιμαστικές τομές.....	17
Άρθρο 19 ^ο : Εκσκαφή τάφρων –Επιχώσεις - Κατεδαφίσεις	19
Άρθρο 20ο : Τομές οδοστρωμάτων - Αποκατάσταση αυτών	21
Άρθρο 21ο : Αποκομιδή προϊόντων εκσκαφών - Καθαρισμός εργοταξίου κ.λ.π, ...	21
Άρθρο 22ο : Πληροφοριακές Πινακίδες.....	23
Άρθρο 23ο : Υλικά, μηχανήματα και εργαλεία, αδρανή - Υλικά επιχωμάτων.....	23
Άρθρο 24ο : Τήρηση νόμων, αστυνομικών και λοιπών διατάξεων	24
Άρθρο 25ο : Νυκτερινή εργασία, υπερωριακή εργασία, εργασία τις Κυριακές και αργίες	25
Άρθρο 26ο : Εγγύηση καλής εκτέλεσης - Χρόνος εγγύησης - Συντήρηση - Παραλαβή.....	25
Άρθρο 27ο : Εφαρμογή μελέτης - Σχέδια - Οδηγίες - Λοιπές υποχρεώσεις του αναδόχου	25
Άρθρο 28ο : Δοκιμαστική λειτουργία του έργου - Περαιώση του έργου.....	28
Άρθρο 29ο : Υλικά - Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις - Μεταλλικές κατασκευές - Σωληνώσεις.....	28
Άρθρο 30ο : Ποιότητα -Προέλευση και παραγγελία μηχανημάτων, συσκευών και υλικών του έργου	29

Άρθρο 31ο : Ημερολόγιο έργου	30
Άρθρο 32ο : Μητρώο έργου	31
Άρθρο 33ο : Δαπάνες περιλαμβανόμενες στην προσφορά.....	31
Άρθρο 34ο : Ειδικός όρος προστασίας του περιβάλλοντος.....	32
Άρθρο 35ο : Προκαταβολές - Τμηματικές πληρωμές	34
Άρθρο 36ο : Αναθεώρηση τιμών.....	34
Άρθρο 37ο : Έλεγχος ποιότητας - Εργαστηριακοί Έλεγχοι - Τελικές δοκιμές	34
Άρθρο 38 ^ο : Αρχαιότητες.....	35
Άρθρο 39 ^ο : Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε.)	35
Άρθρο 40 ^ο : Χρήση έργου πριν από την αποπεράτωση	36
Άρθρο 41ο : Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.....	36

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 1ο : Αντικείμενο ειδικής συγγραφής υποχρεώσεων

Το τεύχος ειδικής συγγραφής υποχρεώσεων περιλαμβάνει τους συμβατικούς όρους σύμφωνα με τους οποίους πρόκειται να κατασκευασθεί το έργο που περιγράφεται στο άρθρο 2, σε συνδυασμό με τους υπόλοιπους όρους της διακήρυξης και των λοιπών συμβατικών τευχών καθώς και με τα σχέδια και διαγράμματα της μελέτης και των τυχόν μελετών που θα απαιτηθούν και που θα συντάξει ο Ανάδοχος και θα εγκρίνει η Υπηρεσία, αλλά και της εργολαβικής σύμβασης που θα καταρτισθεί και με την οποία πρόκειται να γίνει η εκτέλεση του έργου.

Άρθρο 2ο: Αντικείμενο της εργολαβικής σύμβασης

Η μελέτη "ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΧΡΗΣΗ 2021-2022" αφορά την αποκατάσταση των ζημιών των αγωγών και των παροχών του Δήμου Καλαμάτας.

(CPV 45231300-8 Κατασκευαστικές εργασίες για αγωγούς ύδρευσης και αποχέτευσης).

Η αποκατάσταση των ζημιών θα γίνεται στην πόλη της Καλαμάτας το πολύ σε διάστημα τριών ωρών από την ώρα ειδοποίησης και στις περιοχές εκτός της πόλης της Καλαμάτας σε διάστημα έξι ωρών.

Η πλήρης αποκατάσταση των Τομών των σκαμμάτων των ζημιών θα γίνεται το αργότερο μέσα σε τρεις ημέρες από την επισκευή της ζημιάς υπό την προϋπόθεση ότι με τα κατάλληλα μέτρα έχει διασφαλιστεί πλήρως η ασφάλεια διερχομένων οχημάτων και πεζών.

Η ανωτέρω κύρια μελέτη (ΑΜ 3/2022) διαχωρίζεται σε δύο τμήματα : α) Τμήμα Α (ΑΜ 3α/2022) προϋπολογισμού 60.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α (ο Φ.Π.Α δεν καταβάλλεται στον ανάδοχο, αρθ.39α, παρ.4 του Κώδικα Φ.Π.Α – Ν.2859/2000), όπου θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 236 παρ.10 και στο άρθρο 258 παρ.1 & 7, του Ν. 4412/16 θα ακολουθηθεί η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης μέσω ΕΣΗΔΗΣ, και β) Τμήμα Β (ΑΜ 3β/2022) προϋπολογισμού 440.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α (ο Φ.Π.Α δεν καταβάλλεται στον ανάδοχο, αρθ.39α, παρ.4 του Κώδικα Φ.Π.Α – Ν.2859/2000), όπου θα ακολουθηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 95 παρ. 2 του Ν. 4412/16, η διαδικασία του ανοικτού διαγωνισμού.

Η παρούσα μελέτη αφορά το Τμήμα Β (ΑΜ 3β/2022) με τα κάτωθι στοιχεία :

ΤΜΗΜΑ Β

Το Τμήμα Β θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 95 παρ. 2 του Ν. 4412/16 και θα ακολουθηθεί η διαδικασία του ανοικτού διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΔΗΣ. Ο προϋπολογισμός είναι 440.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α (ο Φ.Π.Α δεν καταβάλλεται στον ανάδοχο, αρθ.39α, παρ.4 του Κώδικα Φ.Π.Α – Ν.2859/2000), και η δαπάνη θα βαρύνει τον κωδικό ΚΑ: 8107/6102 του προϋπολογισμού της Δ.Ε.Υ.Α. Καλαμάτας για το έτος 2022.

Η μελέτη αυτή αφορά την αποκατάσταση των ζημιών των αγωγών και των παροχών του Δήμου Καλαμάτας.

Ο χρόνος εκτέλεσης του έργου του Τμήματος Β είναι **εικοσιτέσσερις (24) μήνες**.

Άρθρο 3ο: Ισχύουσες διατάξεις

3.1. Για τη δημοπράτηση του έργου, την εκτέλεση της σύμβασης και την κατασκευή του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρακάτω νομοθετημάτων, όπως ισχύουν:

1. του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 201/24/E και 2014/25/EE)» (Α' 147)
2. του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και άλλες διατάξεις»,
3. του ν. 4700/2020 (Α' 127) «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»
4. του ν. 4640/2019(Α' 190) «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις Περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 και άλλες διατάξεις».
5. του ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»,
6. του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133/Α/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία & διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων & της κεντρικής δημόσιας διοίκησης»,
7. του ν. 4601/2019 (Α' 44) «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις»
8. του ν. 4472/2017 (Α' 74) και ιδίως των άρθρων 118 και 119,
9. του ν. 4314/2014 (Α' 265) “Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις” και του ν. 3614/2007 (Α' 267) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 -2013», και του ν. 3614/2007 (Α' 267) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 -2013»ⁱ
10. του ν. 4278/2014 (Α'157) και ειδικότερα το άρθρο 59 «Άρση περιορισμών συμμετοχής εργοληπτικών επιχειρήσεων σε δημόσια έργα»,

11. του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
12. του ν. 4129/2013 (Α' 52) «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο»,
13. του ν. 4013/2011 (Α' 204) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...»,
14. των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 20, των άρθρων 80-110, της παραγράφου 1α του άρθρου 176 ν. 3669/2008 (Α' 116) «Κύρωση της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΚΔΕ), όπως μεταβατικά ισχύουν.
15. του ν. 3548/2007 (Α' 68) «Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις»,
16. του ν. 3310/2005 “Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων” (Α' 30), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3414/2005 (Α' 279), για τη διασταύρωση των στοιχείων του αναδόχου με τα στοιχεία του Ε.Σ.Ρ., το π.δ. 82/1996 (Α 66) «Ονομαστικοποίηση των μετοχών Ελληνικών Ανωνύμων Εταιρειών που μετέχουν στις διαδικασίες ανάληψης έργων ή προμηθειών του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα», η κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας υπ' αριθμ. 20977/2007 (Β' 1673) σχετικά με τα “Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του Ν.3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3414/2005” καθώς και η απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών υπ' αριθμ.1108437/2565/ΔΟΣ/2005 (Β' 1590) “Καθορισμός χωρών στις οποίες λειτουργούν εξωχώριες εταιρίες”.
17. του ν. 2859/2000 “Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)” (Α' 248).
18. του ν. 2690/1999 (Α' 45) “Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις”
19. του ν. 2121/1993 (Α' 25) “Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα”.
20. του π.δ. 71/2019 (Α' 112) «Μητρώα συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ.ΤΕ.).
21. του π.δ. 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός εξέτασης προδικαστικών προσφυγών ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.»
22. του π.δ. 80/2016 “Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες” (Α' 145)ⁱⁱ
23. του π.δ. 28/2015 (Α' 34) “Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία”,
24. της υπ' αριθμ. 14900/4-2-2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 466/8-2-2021) «Έγκριση σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις» (κατά περίπτωση).
25. της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 60967 ΕΞ 2020 (Β' 2425/18.06.2020) «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019» (Α' 44)
26. της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 60970 ΕΞ 2020 (Β' 2425/18.06.2020) «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων
27. της με αριθ. ΔΝΣ/61034/ΦΝ 466/29-12-2017 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Κατάρτιση, τήρηση και λειτουργία του Μητρώου μελών επιτροπών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Α.) της παρ. 8 (η) του άρθρου 221 του ν. 4412/2016» (Β 4841), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια απόφαση ΥΑ ΔΝΣ/οικ.21137/ΦΝ 466/2-5-2018 (Β 1511).

28. της Κοινής Διαπιστωτικής Πράξης των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με α.π. Δ11/Οικ.627/18-5-2020 θέμα Μετεγκατάσταση του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Δημόσια Έργα στη Γενική Γραμματεία Υποδομών (ΑΔΑ ΩΝΑ5465ΧΘΞ-ΨΕ4).
29. της με αριθμ. Δ.22/ 4193/2019 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 4607) Έγκριση εβδομήντα (70) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα και Μελέτες,
30. της με αριθμ. ΔΝΣγ/οικ.38107/ΦΝ 466/2017 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 1956) «Καθορισμός «Ομάδων εργασιών» ανά κατηγορία έργων για τις δημόσιες συμβάσεις έργων του ν. 4412/2016»,
31. της με αριθμ. ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466/2017 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 1746) «Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για δημόσιες συμβάσεις έργων».
32. της με αριθμ με αριθ. Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (Β' 1105) Απόφασης με θέμα «Έκδοση Ενημερότητας Πτυχίου και Βεβαιώσεων ανεκτέλεστου υπολοίπου συμβάσεων δημοσίων έργων, υποβολή Εκθέσεων δραστηριότητας ανωνύμων εταιρειών και Πιστοποιητικών εκτέλεσης έργων».

Οι σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων εκδοθείσες κανονιστικές πράξειςⁱⁱⁱ, καθώς και λοιπές διατάξεις που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας καθώς και το σύνολο των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου και γενικότερα κάθε διάταξη (Νόμος, Π.Δ., Υ.Α.) και ερμηνευτική εγκύκλιος που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση του έργου της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά.

Άρθρο 4ο: Αριότητα κατασκευών

Ο από τα συμβατικά τεύχη καθορισμός των οποιονδήποτε στοιχείων και οδηγιών για την εκτέλεση των εργασιών κατά τις προβλεπόμενες επί μέρους διαστάσεις και τρόπο εκτελέσεως των κατασκευών, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο της υποχρέωσης να λάβει κάθε μέτρο για την άρτια εκτέλεση και εμφάνιση κατασκευής του έργου.

Στην εφαρμογή των παραπάνω όρων διευκρινίζεται ότι έστω και αν δεν ορίζεται κάτι στα σχέδια ή στα άλλα στοιχεία της εργολαβίας, είτε τέλος από τις οδηγίες της διευθύνουσας Υπηρεσίας, κάθε απλό ή σύνθετο τμήμα του έργου πρέπει να είναι άρτιο τόσο ως προς την κατασκευή και εμφάνιση του, όσο και ως προς την άμεση σύνδεση του με τα υπόλοιπα τμήματα του έργου .

Άρθρο 5ο: Προθεσμίες - Προγράμματα εργασιών - Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)

Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου ορίζεται σε **εικοσιτέσσερις (24)** μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Ο Ανάδοχος μαζί με το χρονοδιάγραμμα θα υποβάλλει προς έγκριση στην Υπηρεσία Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την εγκύκλιο Ε30/2000.

Άρθρο 6ο: Γνώση συνθηκών κατασκευής του έργου

Η συμμετοχή στην δημοπρασία με την υποβολή της προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν επισκεφθεί και έχουν ελέγξει πλήρως τη φύση και την τοποθεσία του έργου και έχουν πλήρη γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών της κατασκευής του, κυρίως σε ότι αφορά τις πηγές φύσης πηγές λήψης υλικών, τις θέσεις της προσωρινής και οριστικής απόθεσης των προϊόντων εκσκαφής, τις μεταφορές, τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού προσωπικού γενικά νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και οδών προσπέλασης, τις επικρατούσες μετεωρολογικές συνθήκες κ.λπ.

Επίσης, εξυπακούεται ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν πλήρη γνώση της διαμόρφωσης και της κατάστασης του εδάφους, του είδους και της ποιότητας των κατάλληλων και εκμεταλλεύσιμων υλικών που βρίσκονται στην περιοχή, των μέσων (μηχανημάτων, υλικών και υπηρεσιών) που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών και όλων των άλλων παραγόντων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο τις εργασίες, την πρόοδο των εργασιών ή το κόστος τους.

Ο ανάδοχος αποδέχεται ακόμη ότι έχει μελετήσει τα στοιχεία της εγκεκριμένης μελέτης όπως επίσης τις υπάρχουσες για το έργο υποστηρικτικές μελέτες στην Τεχνική Υπηρεσία της ΔΕΥΑΚ (π. χ, ΜΠΕ, εδαφοτεχνική έρευνα κ.λπ.) προκειμένου να συμμορφωθεί με αυτά, καθώς και τα λοιπά στοιχεία της εργολαβίας που περιλαμβάνονται στο φάκελο της δημοπρασίας και αποτελούν μαζί με την διακήρυξη τα στοιχεία στα οποία θα βασιστεί η προσφορά του.

Ο ανάδοχος επιπλέον αναλαμβάνει ανεπιφύλακτα να εκτελέσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις παραπάνω συνθήκες και όρους.

Η παράλειψη του αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία σε ότι αφορά τους όρους της Σύμβασης δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες του για πλήρη συμμόρφωση με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Οι διαγωνιζόμενοι όμως θα πρέπει να προβούν με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη τους σε οποιοσδήποτε συμπληρωματικές έρευνες που θα έκριναν ότι τους είναι χρήσιμες για τη σύνταξη της προσφοράς τους.

Εφόσον, παρά ταύτα, ο Ανάδοχος προτείνει γραπτά και αιτιολογημένα για τμήματα του έργου, αλλαγές στον τρόπο κατασκευής που οφείλονται στις τοπικές εδαφικές συνθήκες ή απρόβλεπτες καταστάσεις και εμπόδια και η Επιβλέπουσα Υπηρεσία αποδεχθεί τις προτάσεις του, τότε οφείλει να προβεί σε μελέτη τροποποίησης και εκτέλεση των εργασιών αυτών, πάντα μετά από έλεγχο και έγκριση της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας. Για την μελέτη και τις εργασίες αυτές ο Ανάδοχος δεν δικαιούται ουδεμιάς πρόσθετης αποζημίωσης.

Άρθρο 7ο: Ευθύνη Αναδόχου - Τρόπος εκτέλεσης του έργου

Σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και τις ισχύουσες διατάξεις τόσο για την σύνταξη και εφαρμογή των μελετών όσο και για την ποιότητα και αντοχή των έργων μόνος υπεύθυνος είναι ο ανάδοχος, ο οποίος υποχρεούται να συμμορφώνεται απόλυτα με τους τεχνικούς όρους που αφορούν την ποιότητα των υλικών και τον τρόπο εκτέλεσης των εργασιών που αναφέρονται στο τιμολόγιο και τις τεχνικές προδιαγραφές της μελέτης του έργου και οποιοσδήποτε έλεγχος ασκηθεί

από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει καθόλου τον ανάδοχο από την ευθύνη του.

Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη για τις ζημιές που θα προκύψουν από τυχόν σφάλματα των σχεδίων που έχουν εγκριθεί από τον εργοδότη, αν πριν από την έναρξη των αντίστοιχων έργων δεν απευθύνει εγγράφως, προς τον εργοδότη σχετικές παρατηρήσεις για τα σφάλματα των σχεδίων αυτών.

Ο ανάδοχος είναι εξ ολοκλήρου μόνος υπεύθυνος για την εκλογή και χρησιμοποίηση των απαραίτητων υλικών και γενικά για την εκτέλεση των εργασιών σύμφωνα με τους όρους της παρούσας συγγραφής, τις σχετικές προδιαγραφές, τα σχέδια της οριστικής μελέτης και τα λοιπά εγκεκριμένα συμβατικά τεύχη και σχέδια. Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα ή τρόποι εργασίας, από τα απαιτούμενα για το έργο, καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης του δικαιώματος για τη χρησιμοποίηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας βαρύνουν τον ανάδοχο.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα υλικά, εργατικά και μηχανήματα που είναι αναγκαία για την κατασκευή του έργου καθώς και για τη μεταφορά τους από τις πηγές λήψης τους. Ο ανάδοχος οφείλει επίσης να επισκευάζει, συντηρεί και ασφαλίζει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και εργαλεία έναντι παντός κινδύνου.

Ο Ανάδοχος πρέπει να εκτελέσει τα διάφορα έργα σύμφωνα με τα γενικά και λεπτομερειακά σχέδια της οριστικής μελέτης και με τυχόν συμπληρωματικά κατά το στάδιο της κατασκευής. Ο Ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι για τυχόν τροποποιήσεις, μετά την έγκριση της οριστικής μελέτης, που θα γίνουν τελικά δεκτές από την Υπηρεσία, δεν δικαιούται καμία ιδιαίτερη αμοιβή έστω και αν από τις τροποποιήσεις αυτές προκύπτει οικονομικά όφελος για την Υπηρεσία.

Για όλες τις εργασίες που θα εκτελεσθούν ισχύουν οι προδιαγραφές που αναφέρονται και περιγράφονται στα τεύχη, μαζί με εκείνες που τυχόν θα προτείνει ο ανάδοχος και θα εγκριθούν από την Υπηρεσία.

Ρητά καθορίζεται ότι οι τιμές προσφοράς με τα Γ.Ε. και Ε.Ο (18%), τα απρόβλεπτα και τις τυχόν αναθεωρήσεις αποτελούν την πλήρη αποζημίωση του αναδόχου, για κατασκευή των έργων και καμιά πρόσθετη αποζημίωση δεν δικαιούται ο ανάδοχος από τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει κατά το στάδιο της κατασκευής ή από τυχόν εργασίες που θα απαιτηθούν, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά στα τεύχη δημοπράτησης.

Οποιαδήποτε ζημιά στο έργο είτε στα μηχανήματα, είτε στις εγκαταστάσεις (εργοτάξια, λατομεία κ.λπ.) που προέρχεται από οποιαδήποτε αιτία ή δολιοφθορά κατά τη διάρκεια της εργολαβίας, πλην ανωτέρας βίας, βαρύνει τον ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος και να την αποκαταστήσει.

Οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικά του αναδόχου ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητα του προσωπικού του αναδόχου, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ανάδοχο.

Ο ανάδοχος οφείλει να λάβει, κατά την εκτέλεση των έργων όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την σχετική νομοθεσία.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων, για την εκτέλεση ειδικής φύσης εργασιών, ο ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις υπόψη εργασίες, έστω και αν οι υπεργολάβοι αυτοί έχουν τύχει της έγκρισης της Υπηρεσίας. Σε περίπτωση που εργασίες της εργολαβίας εκτελεστούν πλησίον υπαρχόντων έργων, ο ανάδοχος των εργασιών της παρούσης εργολαβίας θα ευθύνεται στο ακέραιο για τυχόν καταστροφές ή ζημιές που θα επιφέρει στα

έργα αυτά.

Σε κάθε περίπτωση κατά την εκτέλεση του έργου, και την παραγωγή μεταφορά υλικών ο ανάδοχος είναι υπεύθυνος για κάθε ζημιά ή ατύχημα.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να οργανώσει τα συνεργεία του κατά τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, ώστε η εργασία να εκτελείται μεθοδικά για αποφυγή άμεσων ή έμμεσων ζημιών ή ατυχημάτων ή προκλήσεις πλημμύρων. Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει ή υποχρέωση για καταβολή δαπανών ή αποζημιώσεων για τα ως άνω αναφερθέντα.

Άρθρο 8ο : Εξασφάλιση ροής όμβριων και λυμάτων

Ο ανάδοχος οφείλει να πάρει χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση τα απαραίτητα μέτρα κατά την εκτέλεση των εργασιών, ώστε να μην εμποδίζεται η ροή όμβριων και λυμάτων στα ρεύματα, τάφρους, και τους αγωγούς γενικά.

Άρθρο 9ο : Εξασφάλιση κυκλοφορίας

Ο Ανάδοχος οφείλει να επισκεφθεί και ελέγξει πλήρως τη φύση και την τοποθεσία του έργου να αποκτήσει γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών της κυκλοφορίας στην περιοχή και αφού λάβει υπόψη και τον τρόπο κατασκευής να συντάξει χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση Κυκλοφοριακή Μελέτη την οποία θα υποβάλλει στην ΔΕΥΑΚ πριν την έναρξη των εργασιών και θα φροντίσει ώστε να εγκριθεί από τις αρμόδιες ανά θέση αρχές. Η κυκλοφοριακή Μελέτη θα εφαρμοστεί στην περιοχή του έργου κατά τον χρόνο κατασκευής. Ο ανάδοχος θα έχει την αποκλειστική ευθύνη για την εφαρμογή της κυκλοφοριακής Μελέτης και για την ασφάλεια της κυκλοφορίας στην περιοχή του έργου.

Ο ανάδοχος οφείλει να πάρει χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση τα προσήκοντα μέτρα κατά την εκτέλεση των εργασιών της εργολαβίας του στις διάφορες περιοχές, ώστε να μην παρεμποδίζεται η κυκλοφορία πεζών και οχημάτων, τόσο από την διακίνηση των μηχανικών του μέσων στις περιοχές αυτές, όσο και από την εναπόθεση των υλικών. Δεν επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί καμία εργασία εκσκαφών γενικά ή αχρηστία οδού ή πεζοδρομίου πριν να εγκριθεί αρμοδίως η Κυκλοφοριακή Μελέτη και ολοκληρωθεί πλήρως η από τον ανάδοχο η εφαρμογή της.

Ο ανάδοχος θα χρησιμοποιήσει κατά τις μεταφορές υλικών και μηχανημάτων μόνο τους υφιστάμενους δρόμους ή κατόπιν οδηγιών του εργοδότη θα χρησιμοποιεί προσωρινούς δρόμους ή θα κατασκευάζει προσπελάσεις. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται πάντως να παρακωλύει έστω και σποραδικά την κυκλοφορία χωρίς συνεννόηση με την Τροχαία.

Η ευθύνη για την προειδοποίηση των κατόχων πάσης φύσεως αυτοκίνητων (τα οποία είναι σταθμευμένα στους δρόμους όπου πρόκειται να εκτελεστούν εργασίες) για να τα απομακρύνουν, καθώς και η με οποιονδήποτε νόμιμο μέσο απομάκρυνση τους, ανήκει στον ανάδοχο ο οποίος οφείλει να επιζητήσει την βοήθεια και συνεργασία της Τροχαίας και σε καμία περίπτωση δεν είναι ευθύνη της Υπηρεσίας. Ομοίως ουδεμία απολύτως υποχρέωση έχει η Υπηρεσία να αποζημιώσει τον ανάδοχο για τυχόν καθυστερήσεις ή οποιανδήποτε άλλη αίτια προκύπτουσα εκ του λόγου τούτου. Οι

δυσκολίες και καθυστερήσεις αυτού του είδους απορρέουν από την φύση και τον τόπο εκτέλεσης του έργου έχουν ληφθεί υπόψη στις τιμές μονάδος και είναι γνώστες στον ανάδοχο.

Άρθρο 10ο : Απολογιστικές εργασίες

Κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε σύμβασης κατασκευής του έργου με άλλο σύστημα εκτός από το απολογιστικό ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και αναγκαίες απολογιστικές εργασίες, όταν του δοθεί η ειδική σχετική εντολή από την Υπηρεσία.

Άρθρο 11ο : Γεωτεχνικές έρευνες

Ο ανάδοχος αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης είναι υποχρεωμένος να λάβει γνώση όλων των γεωτεχνικών μελετών και ερευνών που τυχόν υπάρχουν στην Υπηρεσία και αν κατά την γνώμη του πρέπει να συμπληρωθούν να προβεί χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση στην λήψη συμπληρωματικών στοιχείων και να εκπονήσει τις απαιτούμενες μελέτες.

Άρθρο 12ο : Επίβλεψη έργου

Ο ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της (διευθύνουσας) υπηρεσίας που εκπροσωπείται από τον επιβλέποντα μηχανικό του έργου. Ο ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο στον επιβλέποντα και σε όλους τους εντεταλμένους για την επίβλεψη του έργου υπαλλήλους της υπηρεσίας στα εργοτάξια, λατομεία, αποθήκες, εργοστάσια κ.λ.π. Το ίδιο ισχύει και για τυχόν συμβούλους που θα χρησιμοποιήσει η ΔΕΥΑΚ, για να την συνδράμουν στην επίβλεψη του έργου και για όποιον άλλο δοθεί σχετική έγκριση από την ΔΕΥΑΚ.

Ο Ανάδοχος, έχει την υποχρέωσή να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας που δίνονται μέσα στα συμβατικά πλαίσια για την κανονική και έντεχνη εκτέλεση του έργου.

Το ότι η υπηρεσία επιβλέπει το έργο δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες νόμους.

Όπου στις περί εκτέλεσης των Δημοσίων Έργων διατάξεις «Διευθύνουσα Υπηρεσία» ορίζεται η Τεχνική Υπηρεσία της ΔΕΥΑΚ και όπου «Προϊσταμένη Αρχή» το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΥ ΑΚ. Προς τους παραπάνω πρέπει να απευθύνει ο ανάδοχος κατά περίπτωση την αλληλογραφία και τα λοιπά έγγραφα.

Εφ' όσον το έργο παρουσιάζει πολυπλοκότητα και απαιτεί εξειδικευμένη τεχνολογία, το Δ.Σ. της ΔΕΥΑΚ έχει την δυνατότητα να αναθέσει καθήκοντα τεχνικής υποστήριξης του φορέα και της τεχνικής Υπηρεσίας σε εξειδικευμένα γραφείο ή ιδιώτη τεχνικό ή τεχνικούς ως Συμβούλους της ΔΕΥΑΚ. Στη περίπτωση αυτή θα ασκούνται τα καθήκοντα μέσω του Δ.Σ. και της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΔΕΥΑΚ, για οποιαδήποτε φάση του έργου. Ο ορισμός αυτός ουδόλως σχετίζεται με τα συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας με εξαίρεση την υποχρέωση του αναδόχου να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες άσκησης των καθηκόντων του όπως αυτά ενδεχόμενα θα καθορισθούν από την κυρία του έργου.

Σε περίπτωση διαφωνίας του Αναδόχου με τις αποφάσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας έχουν υποχρεωτική εφαρμογή

μόνο οι σχετικές διατάξεις για τη διαδικασία επίλυσης διαφωνιών επί εκτέλεσης δημοσίων έργων (ενστάσεις - αιτήσεις Θεραπείας - δικαστική επίλυση διαφορών) όπως αυτές ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 13ο : Διεύθυνση του έργου από τον ανάδοχο - Προσωπικό αναδόχου

Κατά την υπογραφή του Εργολαβικού Συμφωνητικού ο ανάδοχος, είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιήσει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τη διεύθυνση των κεντρικών του γραφείων, την νόμιμη εκπροσώπησή του ή τους τυχόν πληρεξούσιους καθώς και τον αντίκλητο αυτού.

Η Διεύθυνση του Έργου από την πλευρά του Αναδόχου στον τόπο κατασκευής του γίνεται από τεχνικούς που έχουν τα κατάλληλα προσόντα. Θα προΐσταται Διπλωματούχος Μηχανικός ή πτυχιούχος Μηχανικός Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ή πτυχιούχος μηχανικός έργων υποδομής Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Τ.Ε.Ι) ή τοπογράφος μηχανικός τεχνολογικής εκπαίδευσης (Α.Τ.Ε.Ι).

Ο Προϊστάμενος του Εργοταξίου θα παρευρίσκεται καθημερινά στο έργο.

Μέσα σε δέκα ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία έγγραφο με τον εν λόγω ορισμό του “επί του έργου μηχανικού” με τα πλήρη στοιχεία του, ένα σύντομο βιογραφικό στο οποίο να αναγράφονται οι τίτλοι σπουδών, η άδεια άσκησης επαγγέλματος αν απαιτείται, η επιστημονική & επαγγελματική του εμπειρία καθώς επίσης και μια Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/85 του εν λόγω τεχνικού ότι αποδέχεται την ανάθεση. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να μην αποδεχτεί τον ορισμό του τεχνικού αυτού όταν εικάζεται βάσιμα η ανεπάρκεια του.

Ο ορισμός του προσώπου αυτού ως “επί του έργου μηχανικού” δεν αποκλείει να του ανατεθούν παράλληλα και τα καθήκοντα του Συντονιστή Ασφάλειας & Υγιεινής, καθώς επίσης και καθήκοντα εκπροσώπησης του Αναδόχου.

Ειδικότερα, ο ανάδοχος υποχρεούται εφ' όσον του ζητηθεί από την Υπηρεσία εντός το πολύ 10 ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, να συστήσει γραφείο εργοταξίου στελεχωμένο με επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό ειδικής εμπειρίας και σε επαρκή αριθμό, για την διεύθυνση και την παρακολούθηση του έργου, το οποίο θα διατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια κατασκευής του έργου μέχρι και την προσωρινή παραλαβή.

Λόγω τυχόν της ειδικής φύσης και δυσκολιών του έργου, ο διευθύνων (επί τόπου) μηχανικός πρέπει να είναι Πολιτικός ή Τοπογράφος ή άλλης κατάλληλης ειδικότητας μηχανικός, διπλωματούχος Α.Ε.Ι ή ΤΕΙ αποδεδειγμένης εμπειρίας στην κατασκευή σημαντικών υδραυλικών κ.λπ. έργων, ο οποίος θα παρευρίσκεται ως επί τόπου του έργου και ως προϊστάμενος του εργοταξίου και θα είναι αποδεκτός από την Υπηρεσία.

Σε περίπτωση κατά την οποία η Υπηρεσία χαρακτηρίσει είτε κατά τον ορισμό είτε κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου τον Διευθύνοντα το έργο Μηχανικό ή τον αντικαταστάτη του ως μη αποδεκτό (κατά την αιτιολογημένη κρίση της), ο Ανάδοχος υποχρεούται να τον αντικαταστήσει εντός το πολύ πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σ' αυτόν του σχετικού εγγράφου της Υπηρεσίας.

Ο διευθύνων Μηχανικός του έργου θα είναι πλήρως εξουσιοδοτημένος σύμφωνα με το Νόμο από τον ανάδοχο σε όλα τα θέματα του Εργοταξίου (παραλαβή εντολών, ειδοποιήσεων, οδηγιών, παρατηρήσεων, υπογραφή κάθε εγ-

γράφου και στοιχείου που προβλέπεται να γίνεται επί τόπου του έργου όπως παραλαβές, ημερολόγια, επιμετρήσεις κ.λπ.).

Ο Διευθύνων Μηχανικός του έργου θα είναι υπεύθυνος για την έντεχνη, άρτια και ασφαλή εκτέλεση των εργασιών και για τη λήψη και εφαρμογή όλων των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας του έργου, των εργαζομένων και παντός τρίτου. Για τούτο, πρέπει αμέσως μετά τον ορισμό του να υποβάλλει στην Υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση αποδοχής του διορισμού του και των ευθυνών που προκύπτουν από αυτόν.

Η εκτέλεση των πάσης φύσεως τοπογραφικών εργασιών περιλαμβανομένων της υψομετρικής και οριζοντιογραφικής αποτύπωσης και τοποθέτησης των έργων θα γίνεται από τοπογραφικά συνεργεία των οποίων επικεφαλής θα είναι Διπλωματούχας Τοπογράφος Μηχανικός ο οποίος ομοίως θα είναι αποδεκτός από την Υπηρεσία.

Ρητά καθορίζεται ότι ο τυχόν διορισμός του Διευθύνοντος Μηχανικού του έργου σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, παραμένει δε εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά υπεύθυνος έναντι της Υπηρεσίας.

Ο ανάδοχος, πέραν των προαναφερόμενων, οφείλει να στελεχώσει τα γραφεία του εργοταξίου με επιτελείο από έμπειρο και ειδικευμένο προσωπικό αναγκαίο για την εκτέλεση, διεύθυνση και παρακολούθηση του έργου.

Στην περίπτωση αλλοδαπού αναδόχου ή Κοινοπραξίας με αλλοδαπό μέλος, εφόσον απαιτείται και για όσες φορές απαιτηθεί, στο διατιθέμενο από τον ανάδοχο προσωπικά θα περιλαμβάνεται διερμηνέας.

Η διεύθυνση των εργασιών Η/Μ εξοπλισμού θα γίνεται από μηχανικό ειδικότητας Μηχανολόγου ή Ηλεκτρολόγου.

Άρθρο 14ο : Ισχύουσες Προδιαγραφές

Για όλες τις εργασίες που θα εκτελεστούν με το έργο αυτό θα εφαρμοσθούν όλες οι σε ισχύ σχετικές τεχνικές προδιαγραφές, κανονισμοί, εγκύκλιοι, διατάξεις κλπ.

Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφέρονται: οι Ελληνικές τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) σύμφωνα με την Εγκύκλιο 26/2012 του Υ.Α.Α.ΥΠ.ΜΕ.ΔΙ., το ΠΔ334/1994, οι προδιαγραφές ΕΛ.Ο.Τ., EN, BS, DIN, ASTM, ISO. κλπ, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Άρθρο 15ο : Ασφάλιση έργου για αστική ευθύνη έναντι τρίτων

Ο ανάδοχος οφείλει – με μέριμνα και δαπάνη του – να συνάψει ασφαλιστικές συμβάσεις πριν την έναρξη των εργασιών με ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν νόμιμα με δόκιμη δραστηριότητα σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ε.Ο.Χ.

Αντικείμενο ασφάλισης

Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η "ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ" του αναδόχου έναντι τρίτων και οι ασφαλιστές θα υποχρεούνται να καταβάλουν αποζημιώσεις σε τρίτους για σωματικές βλάβες ή θάνατο, ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη και για υλικές ζημιές σε αντικείμενα, ακίνητα, κινητά ή και ζώα. Οι ανωτέρω φθορές – οι οποίες είναι πιθανό να εμφανιστούν σε οποιαδήποτε στιγμή της Περιόδου Μελετών / Κατασκευών και της Περιόδου Συντήρησης – μπορούν να οφείλονται σε εργασίες κατασκευής, συντήρησης, επισκευής και αποκατάστασης ζημιών του Έργου, ανωτέρα βία, οποτεδήποτε γίνονται αυτές και εφόσον εκτελούνται στο πλαίσιο των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου. Το

αντικείμενο της ασφάλισης περιλαμβάνει και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων για λόγους μη εφαρμογής των Περιβαλλοντικών Όρων και πρόκλησης υποβάθμισης του Περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια της κατασκευής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1650/86 για την προστασία του Περιβάλλοντος. Επίσης, θα καλύπτονται ζημιές σε όμορες ιδιοκτησίες/εγκαταστάσεις.

Διάρκεια Ασφάλισης

Η ευθύνη των ασφαλιστών αρχίζει με την υπογραφή της Σύμβασης και λήγει με την Οριστική Παραλαβή του Έργου.

Όρια Αποζημίωσης

Τα ελάχιστα όρια αποζημίωσης κατά περιστατικό, για τα οποία θα γίνεται ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, κατά την περίοδο εκτέλεσης του Έργου, θα είναι κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

α. Για υλικές ζημιές (θετικές ή αποθετικές) σε αντικείμενα τρίτων, ανεξαρτήτως του αριθμού των τυχόν ζημιωθέντων τρίτων	400.000€
β. Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων κατ' άτομο	300.000€
γ. Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων λόγω ομαδικού ατυχήματος, ανεξαρτήτων του αριθμού των παθόντων	1.000.000€
δ. Το αθροιστικό ανώτατο όριο ευθύνης ασφαλιστών σε όλη τη διάρκεια ισχύος της ασφαλιστικής κάλυψης έναντι τρίτων, κατά την περίοδο εκτέλεσης του Έργου θα είναι κατ' ελάχιστον	3.000.000€

Ο Ανάδοχος θα είναι σφραλισμένος για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων και κατά την Περίοδο Συντήρησης του Έργου. Το ανώτατο αθροιστικό όριο ευθύνης των Ασφαλιστών θα ανέρχεται στο 50% του αντίστοιχου ποσού που ισχύει κατά την περίοδο εκτέλεσης του Έργου.

Στο ασφαλιστήριο θα προβλέπεται και κάλυψη της αστικής ευθύνης του Αναδόχου έναντι του απασχολούμενου στο έργο εργατοτεχνικού προσωπικού σε περίπτωση ατυχήματος (ευθύνη εργοδότη).

Άρθρο 16ο : - Ασφάλιση προσωπικού - Πρόληψη ατυχημάτων

Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει στον ΕΦΚΑ και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία όλο το προσωπικά που θα απασχολεί.

Εφ' όσον ο ανάδοχος χρησιμοποιεί στο έργο ελληνικό ή αλλοδαπό προσωπικό που δεν υπάγεται στις περί ΕΦΚΑ ή άλλων ασφαλιστικών ταμείων διατάξεις υποχρεούται να ασφαλίσει το προσωπικά αυτό σε ασφαλιστικές εταιρίες αναγνωρισμένες από το Κράτος.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει σε Ελληνική ασφαλιστική εταιρία τα αυτοκίνητα που θα χρησιμοποιούνται στο έργο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει με δαπάνες του για το σύνολο της αξίας τους και κατά παντός κινδύνου (κλοπή, φθορά, φωτιά κ.λπ.) για το χρονικά διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο, τα υλικά που θα

έχουν παραληφθεί από τον εργοδότη επί τόπου του έργου και ως εκ τούτου ανήκουν σ' αυτόν.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα, Αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και οδηγίες της υπηρεσίας που αφορούν την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Ο ανάδοχο υποχρεούται να μεριμνήσει για τον εφοδιασμό των θέσεων εργασίας με πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας, να εξασφαλίσει μέσα παροχής πρώτων βοηθειών, να κατασκευάσει και τοποθετήσει κατάλληλες πινακίδες ή φωτεινά σήματα επισήμανσης και απαγόρευσης επικινδύνων θέσεων, καθώς και προειδοποιητικές πινακίδες, τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους κινούμενους στο εργοτάξιο.

Ο ανάδοχος πρέπει να χορηγεί στο εργατικό προσωπικό τα απαιτούμενα κατά περίπτωση εργασίας ατομικά και ομαδικά εφόδια προστασίας και εργαλεία για ασφαλή εργασία, όπως είναι ενδεικτικά, κράνη, γυαλιά προστασίας, ζώνες ασφάλειας, ποδιές, γάντια, μάσκες ηλεκτροσυγκολλητών, κ.λ.π. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τον απαιτούμενο φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού και κάθε τρίτου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να εγκαταστήσει στο εργοτάξιο κατάλληλο εξοπλισμό πυρόσβεσης και να προβαίνει σε περιοδικό καθαρισμό του χώρου του εργοταξίου από επικίνδυνα για ανάφλεξη υλικά. Υποχρεούται επίσης ο ανάδοχος να φροντίζει για να μην πραγματοποιούνται εργασίες συγκολλήσεων ή άλλες εργασίες ανοικτής πυράς σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών.

Ρητά καθορίζεται ότι ανεξάρτητα από όλα τα παραπάνω ο ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και σωστών μέτρων ασφάλειας και η τήρηση των σχετικών διατάξεων για την πρόληψη εργατικών ατυχημάτων.

Άρθρο 17ο : Κατάληψη χώρων - Προσωρινές εγκαταστάσεις αναδόχου Πηγές λήψης υλικών - Οδοί προσπέλασης

Ο εργοδότης με την εγκατάσταση του αναδόχου στο έργο θα παραδώσει ελεύθερο το χώρο κατασκευής του έργου, καθώς και την τελική προσπέλαση σ' αυτόν.

Ο ανάδοχος θα εκτελέσει με δικές του δαπάνες όλα τα έργα που θα απαιτηθούν, τόσο για τη διαμόρφωση του εργοταξίου και των καταυλισμών, όσο και για τις προσπελάσεις προς τους χώρους του και όλες τις απαιτούμενες προσωρινές εγκαταστάσεις (υπόστεγα αποθήκευσης, θάλαμοι διαμονής, εργαστήρια, γραφεία κ.λπ.). Στο εργοτάξιο θα πρέπει να έχει εγκατασταθεί αποδεκτό σύστημα αποχέτευσης και παροχής πόσιμου νερού, ηλεκτρικό και τηλέφωνο. Επίσης, υποχρεούται να μην εμποδίζει τη λειτουργία άλλων εγκαταστάσεων κατά την εκτέλεση των εργασιών. Ομοίως η συντήρηση, ο τακτικός καθαρισμός και όταν έρθει ο καιρός ή καθαίρεση και αποκομιδή όλων ανεξαιρέτως των κατασκευών, περιφραγμάτων κ.λπ. των του εργοταξίου.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων και μέχρι τη μέρα περαίωσής των να διατηρεί το χώρο των έργων καθαρό και απαλλαγμένο από ξένα προς το έργο προϊόντα εκσκαφών ή άλλα αντικείμενα. Κάθε αξίωση για αποζημίωση προς απομάκρυνσή τους, δεν θα γίνει αποδεκτή.

Ο ανάδοχος υποχρεούται στην εξεύρεση, με δική του φροντίδα, ευθύνη και δαπάνες, των καταλλήλων θέσεων και εγκαταστάσεων και να λάβει όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα για την αποθήκευση και φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος,

εργαλείου, κ.λ.π. που ανήκει σ' αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκεται στο χώρο του εργοταξίου, καθώς και να προσλαμβάνει το κατάλληλο για το σκοπό αυτό προσωπικό, (φύλακες ημέρας, νυκτοφύλακες, κ.λπ.). Αν οι συνθήκες του έργου ή ο κίνδυνος ζημιών σ' αυτό δεν επιτρέπουν, κατά την απόλυτη κρίση της υπηρεσίας, την απόθεση υλικών σ' αυτές, τότε θα αποτίθενται μόνο τα υλικά εργασίας μιας μέρας, χωρίς να προκύπτει δικαίωμα του αναδόχου για αποζημίωση, λόγω πρόσθετων ή πλάγιων μεταφορών, φορτοεκφορτώσεων κ.λπ., γιατί θεωρείται, ότι όλες αυτές περιλαμβάνονται στις τιμές τιμολογίου της μελέτης

Κάθε δαπάνη σχετική με την εξεύρεση χώρων εργοταξίων, την αγορά ή την ενοικίαση τους, την εγκατάσταση, την διαμόρφωση προσπελάσεων και την οργάνωσή τους, βαρύνει τον ανάδοχο του έργου. Καμία σχετική δαπάνη δεν μπορεί να απαιτήσει ο ανάδοχος να βαρύνει τον κύριο του έργου.

Ο ανάδοχος δεν δικαιούται αποζημίωσης ή παράτασης της προθεσμίας, περάτωσης του έργου λόγω ανεπάρκειας χώρων του εργοταξίου, γιατί με την υποβολή της προσφοράς του έχει αποδεχθεί ότι έλαβε πλήρη γνώση των τοπικών συνθηκών. Αν οι τοπικές ή τοπογραφικές συνθήκες δεν επιτρέπουν την απόθεση υλικών, εφοδίων ή μηχανημάτων σε κατάλληλους, κοντά στο σημείο που εκτελούνται οι εργασίες χώρους, ο ανάδοχος θα φροντίζει για την αναζήτηση ή ενοικίαση και εν ανάγκη διαμόρφωση παρακείμενων χώρων, χωρίς για το λόγο αυτό να γεννάται γι' αυτόν δικαίωμα αποζημιώσεων για πρόσθετες συμπληρωματικές εργασίες, φορτοεκφορτώσεις και μεταφορές δεδομένου ότι οι δαπάνες αυτές θεωρείται ότι έχουν περιληφθεί στην τιμή της προσφοράς του.

Ο ανάδοχος έχει ακέραια την ευθύνη για την αρίστη ποιότητα, και την συμφωνία με τις προδιαγραφές των κάθε είδους υλικών λατομείου. Οποιοσδήποτε έλεγχος από την Υπηρεσία, ανεξαρτήτως αποτελέσματος, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες του. Συνεπώς, εάν ορισμένες πηγές υλικών είναι ή αποδειχθούν στην πορεία εκτέλεσης του έργου ακατάλληλες πρέπει ο ανάδοχος παρακολουθώντας τούτο με δική του φροντίδα να αναζητήσει άλλες κατάλληλες πηγές με αποκλειστική ευθύνη, δαπάνη και φροντίδα.

Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για την απαλλοτρίωση εκτάσεων καταλλήλων για την παράγωγη υλικών προς χρήση του αναδόχου στο έργο, ή αεροθαλάμων, ή ορυχείων, πρέπει συνεπώς αυτός στις τιμές που θα προσφέρει για την κατασκευή του έργου να συμπεριλάβει όλες τις από οιονδήποτε λόγο απαιτούμενες δαπάνες για την προμήθεια από ιδιωτικά ή κοινοτικά λατομεία, ορυχεία, κοίτες ποταμών, χειμάρρων κ.λπ. των αναγκασιούτων αργών υλικών ή για τη μίσθωση ή αγορά εκτάσεων προς παραγωγή των υλικών αυτών ή τη λήψη δανείων.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει στον εργοδότη τις πηγές λήψης δανείων και γενικότερα τις πηγές των αδρανών υλικών που θα χρησιμοποιήσει για την κατασκευή του έργου. Πριν από τη χρησιμοποίηση οποιασδήποτε πηγής υλικών, υποχρεούται να προβεί με δικές του δαπάνες στην εξέταση των υλικών της σε εργαστήριο της έγκρισης του εργοδότη και να υποβάλλει στον επιβλέποντα Μηχανικό για έγκριση τα αποτελέσματα της εργαστηριακής εξέτασης. Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα ανά πάσα στιγμή για λόγους καταλληλότητας, οικονομίας και ταχύτητας της εκτέλεσης του έργου να διατάξει τον ανάδοχο να ερευνήσει και άλλες θέσεις, ή άλλες δυνατότητες προμήθειας των υλικών.

Για τη λήψη και απόθεση των αδρανών υλικών και κάθε σχετική εργασία πρέπει να τηρούνται με σχολαστική ακρίβεια και με αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου οι δεσμεύσεις και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τα αμμοχάλικα οδοστρώσις, εγκιβωτισμού αγωγών, στραγγιστηρίων κ.λπ. θα είναι ή θραυστά λατομείου και θα

προέρχονται κατ' αρχήν από τα λατομεία της περιοχής

Όλες οι βοηθητικές εργασίες, όπως προσωρινές οδοί προσπέλασης προς τα εργοτάξια και τους χώρους των έργων, ερευνητικές εργασίες, εγκαταστάσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, νερού και τηλεφώνου, θα εκτελεστούν με ευθύνη και με δαπάνες του αναδόχου. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται τα έξοδα σύνδεσης με τα σχετικά δίκτυο καθώς και η πληρωμή της κατανάλωσης καθ' όλη τη διάρκεια του έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται, με δική του ευθύνη και δαπάνη να προβεί στη διάνοιξη, διαμόρφωση και συντήρηση των οδών προσπέλασης με τα απαιτούμενα τεχνικά έργα προς τις θέσεις λήψης αδρανών υλικών λατομείων, ορυχείων, αεροθαλάμων ή προς τους χώρους εναπόθεσης των ακαταλλήλων ή πλεοναζόντων προϊόντων εκσκαφής, καθώς και προς τα εργοτάξια, στους χώρους εργασίας και τις θέσεις εναποθέσεις των υλικών και εφοδίων του έργου. Οι δαπάνες αυτές των οδών προσπέλασης δεν αποζημιώνονται ιδιαίτερα, διότι έχουν ληφθεί υπόψη από τον ανάδοχο κατά την υποβολή της προσφοράς του.

Ο ανάδοχος πρέπει να παρέχει κάθε εύλογη διευκόλυνση διόδων προς άλλους εργολήπτες ή εργατικά προσωπικά που χρησιμοποιείται από την Υπηρεσία, καθώς και προς τους εντόπιους κάτοικους για μετάβαση τους σε αγροτικές και τις άλλες ιδιοκτησίες τους. Κάθε δαπάνη για την κατασκευή τέτοιων διόδων, περιλαμβανομένων προσωρινών γεφυρώσεων, βαρύνει τον ανάδοχο.

Όσον αφορά στους εν λειτουργία δρόμους, ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη ότι δεν μπορεί να κυκλοφορήσει όχημα βάρους μεγαλύτερου εκείνου για το οποίο έχει υπολογιστεί η αντοχή του οδοστρώματος, με σκοπό να αποφευχθεί η καταστροφή του. Για το λόγο αυτό πρέπει προηγουμένως, σε συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές, να εξακριβώνει την αντοχή του οδοστρώματος και των καταστρωμάτων των γεφυρών και των άλλων τεχνικών έργων της οδού.

Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η διέλευση βαρέων οχημάτων ή μηχανημάτων, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, πάντα μετά από συνεννόηση με τις αρμόδιες Αρχές, να κάνει τις αναγκαίες ενισχύσεις, αντιστηρίξεις κ.λπ. ή να βρει οποιοδήποτε άλλο τρόπο διαβάσεως.

Σε περίπτωση που ο ανάδοχος χρησιμοποιεί οχήματα βαρύτερα των προβλεπομένων για κυκλοφορία στους δρόμους και προκληθούν ζημιές σε αυτούς, είναι υποχρεωμένος στην επαναφορά αυτών στην προγενέστερη κατάστασή τους, συντασσομένου εν ανάγκη και σχετικού πρωτοκόλλου προ και μετά τη χρήση των δρόμων.

Οπωσδήποτε, εφόσον κάνει χρήση τέτοιων οδών (μέσα στους ανωτέρω περιορισμούς) υποχρεούται στην συντήρηση και των δρόμων αυτών καθ' όλη τη διάρκεια της πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης, χωρίς οποιαδήποτε αποζημίωση εκ μέρους του εργοδότη.

Όσον αφορά στην κυκλοφορία των μεταφορικών μέσων και των μηχανημάτων του, είναι αποκλειστικώς υπεύθυνος για την τήρηση των σχετικών Αστυνομικών Διατάξεων.

Άρθρο 18ο : Εγκαταστάσεις Οργανισμών κοινής ωφελείας - Δοκιμαστικές τομές

Κάθε είδους εργασίες, όπως εργασίες εκσκαφών, κατασκευής τεχνικών έργων, οδοστρωσίας κ.λπ. θα πρέπει να εκτελούνται με ιδιαίτερη προσοχή σε περιοχές όπου υπάρχουν παραμένουσες εγκαταστάσεις κάθε φύσης. Τέτοιες

εγκαταστάσεις είναι οδοστρώματα, περιφράξεις, τεχνικά έργα, δίκτυα κοινωφελών οργανισμών ή κοινοτικών ή ιδιωτικών εκμεταλλεύσεων όπως αρδευτικά φρέατα, αύλακες δίκτυα τροφοδοτικά ή διανομής ηλεκτρικού, νερού, κ.λπ. και τα οποία για συντομία ονομάζονται δίκτυα Οργανισμών Κοινής Ωφελείας. Η επιζητούμενη ιδιαίτερη προσοχή αποσκοπεί στο να αποφεύγονται ζημιές, ατυχήματα, βλάβες, δυσλειτουργίες κ.λπ., για τις οποίες ο ανάδοχος είναι μονός και αποκλειστικός υπεύθυνος ποινικά και αστικά.

Έτσι ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι στην περιοχή του έργου μπορεί να υπάρχουν εναέριες και υπόγειες εγκαταστάσεις Ο.Κ.Ω. ή Ν.Π.Δ.Δ κλπ φορέων ή εταιρειών και να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την πρόληψη ζημιών των ανωτέρω εγκαταστάσεων (δίκτυα κ.λπ.), υπέχων μονομερώς και καθ' ολοκληρία την αστική και ποινική ευθύνη από τις ενέργειες, αμέλειες και παραλείψεις αυτού ή των οργάνων του, του εργατοτεχνικού προσωπικού ή των οχημάτων και μηχανημάτων του κ.λπ., υποχρεούμενος συγχρόνως στην αποκατάσταση των ζημιών ή την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων. Στην περίπτωση ζημιών κ.λπ. οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως τον κύριο της εγκατάστασης και την Υπηρεσία.

Καμία αξίωση του Αναδόχου από τις παραπάνω αιτίες δεν θα γίνεται αποδεκτή. Η τιμή μονάδας κάθε εργασίας είναι ενιαία και αμετάβλητη ανεξάρτητα από δυσκολίες κυκλοφορίας ή άλλων αιτιών, από την έκταση των εργασιών και την δυνατότητα ή το συμφέρον χρήσης μηχανικών μέσων ή χειρών.

Οι εργασίες για τυχόν, απαιτούμενες μετατοπίσεις εφ' όσον είναι μόνιμες και τυχόν εμπίπτουν στο εύρος κατάληψης των έργων ή αν υπάρχουν άλλοι λόγοι, θα εκτελούνται με την φροντίδα των Οργανισμών αυτών (ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λπ.) και ουδεμία ανάμιξη οικονομική ή τεχνική θα έχει ο ανάδοχος. Ο ανάδοχος όμως έχει την υποχρέωση να διευκολύνει απροφασίστως την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών.

Αν οι μετατοπίσεις αυτές επηρεάζουν δυσανάλογως προς την προθεσμία εκτέλεσης των εργασιών, το χρονοδιάγραμμα, κατασκευής των έργων, τότε ο ανάδοχος δικαιούται μόνο ανάλογης παράτασης προθεσμίας με αναθεώρηση και όχι με αποζημίωση.

Στο διάστημα πριν την έκδοση της σχετικής εγκριτικής απόφασης του χρονοδιαγράμματος από την Υπηρεσία ή μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος από την υποβολή του, οπότε και θεωρείται αυτοδίκαια εγκεκριμένο και πριν από την έναρξη των εργασιών ο ανάδοχος θα μεριμνήσει ώστε να παραλάβει από τους διάφορους οργανισμούς τα σχέδια που δείχνουν τις θέσεις των αγωγών στην περιοχή του έργου, οφείλει να εκτελέσει, εφ' όσον απαιτείται και μετά από έγγραφη συνεννόηση με την Υπηρεσία δοκιμαστικές τομές κατά μήκος της χάραξης του έργου για τον εντοπισμό αγωγών, καλωδίων Ο.Κ.Ω. και άλλων εμποδίων, καθώς και να προβεί στην μετέπειτα προστασία των προς αποφυγή ζημιών ή αποκατάσταση ή αποζημίωση των οποίων θα βαρύνει αποκλειστικά τον ανάδοχο

Ομοίως μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας ή έγκριση σχετικού δικού του αιτήματος οφείλει να εκτελέσει δοκιμαστικές τομές και κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου. Για κάθε δοκιμαστική τομή ο ανάδοχος υποχρεούται να ειδοποιήσει εγκαίρως την Υπηρεσία περί του χρόνου πραγματοποίησης των εργασιών αυτών ώστε να παρίσταται ο επιβλέπων ή άλλος εκπρόσωπος της Υπηρεσίας.

Εφ' όσον από τα τεύχη προβλέπεται ιδιαίτερα επιμέτρηση και πληρωμή, των δοκιμαστικών τομών, αυτή γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε σχετικό άρθρο του Τιμολογίου για εκσκαφές εντοπισμού, αποκάλυψης και ακριβούς

προσδιορισμού αγωγών κ.λπ. Ρητά αναφέρεται ότι αν δεν προηγηθεί έγγραφη συνεννόηση με την Υπηρεσία ή εγγραφή στο ημερολόγιο του έργου από τον επιβλέποντα καμιά δοκιμαστική τομή δεν επιμετράται και δεν πληρώνεται.

Ο Ανάδοχος οφείλει να πάρει, χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση όλα τα προσήκοντα μέτρα κατά την εκτέλεση των δοκιμαστικών τομών για την ασφάλεια των εργαζομένων, του έργου, πεζών και κυκλοφορίας και είναι αποκλειστικός και μόνος υπεύθυνος για κάθε βλάβη, ατύχημα και ζημιά.

Όταν υπάρχουν εν γένει εμπόδια, τα οποία χρειάζονται μετατόπιση ή άρση, πρέπει να αναφερθεί εγγράφως και εγκαίρως από τον ανάδοχο στην αρμόδια υπηρεσία για τη λήψη σχετικής άδειας μετατόπισης με κοινοποίηση στην Υπηρεσία. Οι δαπάνες μετατόπισης ή άρσης αυτών βαρύνουν τον εργοδότη και καταβάλλονται απ' ευθείας απ' αυτόν, εκτός εάν η ανάγκη μετατόπισης προέκυψε, από αυθαίρετες ενέργειες του αναδόχου οπότε βαρύνει αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου τον ίδιο.

Επισημαίνεται ότι κάθε ζημιά που θα προκληθεί από τον ανάδοχο στους διαφόρους αγωγούς είτε κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών πλησίον των αγωγών, είτε μετά το πέρας τους και που οφείλεται στην κακή εκτέλεση των εργασιών εκσκαφής, υποστηρίξεως, συμπυκνώσεων κ.λπ. θα βαρύνει αποκλειστικώς τον Ανάδοχο.

Για ζημιές ειδικά στο δίκτυο Ύδρευσης και Αποχέτευσης, η δαπάνη, επισκευής αλλά να παρακρατείται από τα οφειλόμενα σε αυτόν από την υπόψη εργολαβία ή άλλη ή εφόσον δεν επαρκούν εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για εισπράξεις Δημοσίων Έργων.

Άρθρο 19^ο : Εκσκαφή τάφρων –Επιχώσεις - Κατεδαφίσεις

Οι εκσκαφές τάφρων για την εγκατάσταση αγωγών και την εκτέλεση τεχνικών έργων θα γίνονται σύμφωνα με τα σχέδια εκτελέσεως (θεωρημένα από την Υπηρεσία Επιβλέψεως) και τις επί τόπου οδηγίες της Επιβλέψεως. Τα βάθη και τα πλάτη του πυθμένα εκσκαφής όπου η εφαρμογή των σχεδίων της εγκεκριμένης μελέτης δεν είναι δυνατή, ορίζονται από τον Επιβλέποντα ανάλογα με τις ειδικές τοπικές συνθήκες και τον επιδιωκόμενο βαθμό ασφάλειας κάθε αγωγού. Επιδιώκεται η εξασφάλιση αρκετού πάχους επικάλυψης, μετρούμενου από την προβλεπόμενη τελική στάθμη του εδάφους και πλάτους πυθμένα αρκετού ώστε να είναι εύκολη η κατασκευή, τοποθέτηση και συναρμολόγηση των αγωγών. Τα πρανή των τάφρων θα είναι κατακόρυφα και θα αντιστηρίζονται κατάλληλα. Εκεί όπου το επιβάλλουν οι συνθήκες του έργου, η Υπηρεσία μπορεί να καθορίσει με έγγραφο κλίσεις πρανών.

Εκσκαφές επιπλέον αυτών που καθορίζονται στα σχέδια ή από την Υπηρεσία Επίβλεψης, δεν αναγνωρίζονται χωρίς προηγούμενη έγγραφη εντολή της, όπως επίσης δεν αναγνωρίζονται και άλλες εργασίες που έγιναν εξαιτίας της επιπλέον εκσκαφής (επιχώσεις, αποκαταστάσεις οδοστρωμάτων κλπ). Ο Ανάδοχος πρέπει να εισηγείται στην Υπηρεσία Επιβλέψεως τις τροποποιήσεις που κατά τη γνώμη του επιβάλλονται και αφορούν τις κλίσεις των πρανών χρησιμοποίηση αντιστηρίξεως κλπ.

Τα προϊόντα εκσκαφής θα τοποθετούνται προσωρινά στη χαμηλότερη κατά την εγκάρσια τομή πλευρά ώστε να μην παρασύρονται από τα νερά προς την τάφρο. Οι εκσκαφές των τάφρων και οι επόμενες εργασίες μέχρι και την επανεπίχυσή τους πρέπει να γίνονται με τον ταχύτερο δυνατό ρυθμό, ιδίως σε περιοχές με μεγάλη κυκλοφορία, ώστε

να μη διατηρούνται για πολύ οι ανωμαλίες που προκαλούνται στην κυκλοφορία των πεζών, αυτοκινήτων κλπ από την ύπαρξη της τάφρου, χωμάτων κλπ. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι ο Ανάδοχος υποχρεούται να μην αφήνει τμήμα τάφρου οποιουδήποτε μήκους στο οποίο δεν θα έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες (από την εκσκαφή μέχρι και την επανεπίχυσή της).

Ο Ανάδοχος πρέπει να διαπιστώνει την ενδεχόμενη ύπαρξη εμποδίων πριν αρχίσουν οι εκσκαφές, συγκεντρώνοντας τα απαιτούμενα πληροφοριακά στοιχεία από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, ώστε να αποφεύγονται ζημιές και ατυχήματα. Ιδιαίτερη προσοχή θα δίνεται ώστε να μην προκληθεί βλάβη στα υπόγεια καλώδια, δίκτυα υδρεύσεως κλπ. Όπου συναντιούνται σωληνωτοί αγωγοί υδρεύσεως οικιών πρέπει να υποστηρίζονται και να προφυλάγονται κατάλληλα. Πέρασμα δίπλα από στύλους θα αντιμετωπισθεί με πλήρη και ασφαλή ειδική αντιστήριξη της παρειάς της τάφρου στο αναγκαίο μήκος και βάθος, με τα κάθε φορά κατάλληλα μέτρα ασφάλειας. Η ύπαρξη πρόχειρων ή προσωρινών κτισμάτων π.χ. περιπτέρων δεν θα αποτελεί κατά κανόνα λόγο μεταβολής της χαράξεως του αγωγού. Απρόβλεπτες περιπτώσεις εμποδίων θα αντιμετωπίζονται ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες

Στις διασταυρώσεις τάφρων με οδούς σημαντικής κυκλοφορίας, μετά την εκσκαφή, ο Ανάδοχος υποχρεούται να αποκαταστήσει προσωρινά την κυκλοφορία με κατασκευή προσωρινής γεφύρωσης έπειτα από υπόδειξη της Υπηρεσίας Επίβλεψης. Ο Ανάδοχος οφείλει κατά την εκσκαφή των τάφρων να παίρνει όλα τα αναγκαία μέτρα ασφάλειας για την πρόληψη ζημιών στα έργα ή σε τρίτους και ιδίως για την πρόληψη ατυχημάτων.

Στην τιμή της εκσκαφής των τάφρων ή τμημάτων περιλαμβάνεται και η διαμόρφωση των πρανών των τάφρων που θα γίνει με οποιοδήποτε μέσο.

Οι επιχώσεις τάφρων θα εκτελούνται γενικά μετά την πλήρη εγκατάσταση των αντίστοιχων αγωγών και την επιτυχημένη δοκιμή στεγανότητάς τους. Συγκεκριμένα μετά την επιτυχημένη δοκιμή του αγωγού, γίνεται η προστατευτική του επίχωση με άμμο προσεκτικά και μέχρι να συμπληρωθεί πάχος επιχώματος σύμφωνα με το οριζόμενο στις τυπικές διατομές της μελέτης. Κατά την εκτέλεση της προστατευτικής αυτής στρώσεως θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε να γεμίσουν όλα τα κενά, ιδιαίτερα κάτω από τον αγωγό, ώστε να εδράζεται και να προστατεύεται καλά. Στη συνέχεια και αφού τελειώσει η προστατευτική στρώση, η Επιβλέπουσα Υπηρεσία θα ελέγχει την κατάσταση του αγωγού και μετά ο Ανάδοχος θα προχωρεί στη συμπληρωματική επίχωση της τάφρου. Η επίχωση της τάφρου θα γίνει με αμμοχάλικο ή άμμο ή αυτούσιο υλικό χειμάρρου σύμφωνα πάντα με τις τυπικές διατομές, ενώ θα χρησιμοποιηθούν προϊόντα εκσκαφής στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιβλέπουσα Υπηρεσία κρίνει την καταλληλότητά τους. Θα λαμβάνονται όλα τα μέτρα, ώστε να αποκλεισθεί κάθε αισθητή μελλοντική καθίζηση. Απαιτείται η πιστή εφαρμογή των τεχνικών προδιαγραφών των σχετικών με τη συμπύκνωση των επιχώσεων. Σε περιπτώσεις που η τάφος διασταυρώνεται με οδούς πυκνής κυκλοφορίας είναι δυνατόν μετά από υπόδειξη της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας να γίνουν οι απαραίτητες γεφυρώσεις για την διέλευση πεζών και αυτοκινήτων. Στις περιπτώσεις αυτές ο Ανάδοχος οφείλει να διαθέτει αρκετές γεφυρώσεις, κατάλληλου ανοίγματος, για την προσωρινή επικάλυψη της τάφρου και το ασφαλές περασμάτων τροχοφόρων. Αυτές θα διατηρηθούν μέχρι την πλήρη επίχωση και την αποκατάσταση της ομαλότητας της οδού.

Οι κάθε είδους άρσεις, αποσυνθέσεις και κατεδαφίσεις κατασκευών, επιφανειακών ή υπογείων που είναι απαραίτητες για τη διάνοιξη των τάφρων, θα γίνονται σε όση έκταση είναι αναγκαίο και αναπόφευκτο για την εγκατάσταση των

αγωγών. Ισχύουν τα σχετικά άρθρα του τιμολογίου και όσα συμπληρωματικά ορίζονται παρακάτω :

- i. Πριν από οποιαδήποτε κατεδάφιση η Επιβλέπουσα Υπηρεσία οφείλει να ελέγχει αν είναι αναγκαία, να καθορίζει την έκτασή της και να παίρνει, σε αντιπαράσταση με τον Εργολάβο, τις αναγκαίες διαστάσεις και όσα άλλα στοιχεία απαιτούνται για τη σύνταξη των σχετικών επιμετρήσεων και πρωτοκόλλων.
- ii. Όπου πρόκειται να προκύψουν χρήσιμα υλικά από την κατεδάφιση, ο Ανάδοχος πρέπει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη φθοράς τους καθώς και για την ασφαλή διαφύλαξή τους στο εργοτάξιο ώσπου να ξαναχρησιμοποιηθούν, αν υπάρχει τέτοια περίπτωση. Αν όχι τα παραδίνει με πρωτόκολλο στην Υπηρεσία και κάθε απώλεια τέτοιων υλικών βαρύνει τον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να τα αντικαταστήσει με καινούργια. Τα άχρηστα υλικά που προέρχονται από τις κατεδαφίσεις και είναι ακατάλληλα για επιχώσεις, πρέπει να απομακρύνονται το γρηγορότερο.
- iii. Η εναπόθεση των χρήσιμων υλικών που προκύπτουν από τις κατεδαφίσεις πρέπει να γίνεται σε κανονικούς σωρούς, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος και η καταμέτρηση και σε θέσεις που και η κυκλοφορία να μην παρεμποδίζεται και να είναι εύκολη η προσέγγιση μεταφορικών μέσων για την απομάκρυνση ή την επαναχρησιμοποίησή τους.

Άρθρο 20ο : Τομές οδοστρωμάτων - Αποκατάσταση αυτών

Είναι απαραίτητη η χρήση ειδικού μηχανήματος (ασφαλτοκόπτη) για τη χάραξη της τελικής επιφάνειας του υφιστάμενου οδοστρώματος (ασφαλτοτάπητας, σκυρόδεμα, πλακόστρωση κλπ).

Ο ανάδοχος οφείλει να προφυλάσσει το οδόστρωμα εκτός ορύγματος από κάθε βλάβη, φθορά κ.λπ. από κακό χειρισμό των μηχανημάτων ή άλλων αιτιών και σε περίπτωση βλάβης πρέπει να επανορθώσει με ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη του μη δικαιουμένου οποιασδήποτε αποζημίωσης.

Η αποκατάσταση των τομών οδοστρωμάτων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην σχετική Τ.Π. Η αποκατάσταση πρέπει να γίνεται έγκαιρα μετά το πέρας αυτοτελών τμημάτων έργων (τμήμα αγωγού από φρεάτιο σε φρεάτιο ή αυτοτελής, αγωγός).

Εάν ο Ανάδοχος εντός δέκα (10) ημερών από την έγγραφη υπόμνηση από την Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν προβεί στην έναρξη και εντός εύλογου προθεσμίας περαίωση όλων ή μέρους των ανωτέρω εργασιών, αυτές εκτελούνται εις βάρος του αναδόχου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 21ο : Αποκομιδή προϊόντων εκσκαφών - Καθαρισμός εργοταξίου κ.λ.π,

Τα προϊόντα εκσκαφών γενικά, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία χρειάζονται για την επίχωση του σκάμματος, θα απομακρύνονται απ' αυτό, μερικώς ή ολικώς, προσωρινώς ή και οριστικώς, εφόσον λόγοι κυκλοφοριακοί της οδού, επί της οποίας το σκάμμα ή άλλοι κατά την κρίση της διευθυνούσης υπηρεσίας επιβάλουν την απομάκρυνση. Η προσωρινή ή οριστική εναπόθεση των προϊόντων αυτών θα γίνεται σε χώρους κείμενους σε οιαδήποτε απόσταση, από τον τόπο των εκτελουμένων έργων και διατιθέμενους προς τον σκοπό αυτόν με ευθύνη και δαπάνες του αναδόχου.

Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να αφαιρέσει και απομακρύνει με δικές του δαπάνες κατά τη διάρκεια του έργου πριν από την ολοκλήρωση του έργου, από τον περιβάλλοντα χώρο του τμήματος αυτού και γενικά από τα εργοτάξια κάθε απαιτηθείσα προσωρινή εγκατάσταση προβλεπόμενη από την παρούσα τα απορρίμματα, εργαλεία και κριώματα, μηχανήματα, υλικά πλεονάζοντα, χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λ.π, να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο κ.λ.π, το οποίο θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία ως άχρηστο ή επιζήμιο για την μετέπειτα λειτουργία, να ισοπεδώσει τους χώρους επί των οποίων ήταν εγκατεστημένο αυτό κ.λ.π, να παραδώσει δε τελείως καθαρούς τόσο τις κατασκευές όσο και τους γύρω χώρους του εργοταξίου και γενικά να μεριμνήσει για κάθε άλλο απαιτούμενο για την παράδοση του έργου για την εύρυθμη λειτουργία αυτού σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.

Κατά τον ίδιο τρόπο ο ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει σύμφωνα με την κρίση της Υπηρεσίας και στην καθαίρεση, αποκόμιση κ.λπ. κάθε προστατευτικής ή άλλης κατασκευής που κατασκευάστηκε για την εκτέλεση του έργου (εργασιών και παραγωγής υλικών), που επιβλήθηκε για αποφυγή πάσης φύσης ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κ.λπ. σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δένδρα, αγρούς, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και πάσης φύσης έργα καθώς και στην απομάκρυνσή περιφραγμάτων των εργοταξίων.

Ρητά καθορίζεται ότι ο Ανάδοχος οφείλει μετά το πέρας των εργασιών ή αυτοτελούς τμήματος αυτών αλλά οπωσδήποτε εντός της προθεσμίας περαίωσης του έργου να προβεί στον πλήρη και επιμελημένο καθαρισμό του παρασκευασθέντος δικτύου, των φρεατίων και κάθε άλλης κατασκευής και την απομάκρυνσή κάθε είδους υλικών κ.λ.π. από αυτά. Η εργασία αυτή δεν αμείβεται ιδιαίτερα δεδομένου ότι αποτελεί αυτονόητη υποχρέωση του αναδόχου και ευθύνη του.

Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να διατηρεί συνεχώς καθαρό τον χώρο των έργων λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα (διαβροχή, σκούπισμα, καθάρισμα) να υλοποιεί δε άμεσα τις σχετικές εντολές της Υπηρεσίας. Ιδιαίτερα μετά το πέρας των εργασιών ο ανάδοχος οφείλει να καθαρίζει επιμελώς τις οδούς όπου εκτελέστηκαν εργασίες, σύμφωνα με τις υποδείξεις του επιβλέποντος.

Εάν εντός δέκα (10) ημερών από την έγγραφη υπόμνηση από την Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν προβεί στην έναρξη και εντός εύλογου προθεσμίας περαίωση όλων η μέρους των ανωτέρω εργασιών, αυτές εκτελούνται εις βάρος του αναδόχου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και τον χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης αυτού, να λαμβάνει υπ' όψη του και να τηρεί απαρέγκλιτα όλους τους περιβαλλοντικούς όρους που έχουν καθορισθεί για το έργο, στο μέτρο που τον αφορούν. Στις τιμές προσφοράς του Αναδόχου θεωρείται ότι περιλαμβάνονται ανοιγμένες όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων για την εκτέλεση του υπόψη έργου και αφορούν στον ανάδοχο.

Κατά την εκτέλεση του έργου, τα προϊόντα εκσκαφών και καθαιρέσεων που θα προκύψουν, σε περίπτωση που δεν επαναχρησιμοποιηθούν στο ίδιο το έργο, θα διοχετεύονται απαραίτητα σε αδειοδοτημένους χώρους διαχείρισης αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), σύμφωνα με την αριθ. 36259/1757/Ε103/23-08-2010 ΚΥΑ, «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), (ΦΕΚ Β' 1312/24-08-2010).

Ο ανάδοχος του έργου έχει την υποχρέωση να διαχειριστεί τα απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) που θα προέλθουν από το έργο, σύμφωνα με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας. Προς τούτο κατά την υπογραφή της σύμβασης οφείλει να υποβάλλει στην υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση για τη συνεργασία του με εγκεκριμένο Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΣΕΔ ΑΕΚΚ) με εμβέλεια την Περιφερειακή Ενότητα υλοποίησης του έργου.

Το έντυπο ΣΔΑ (Στοιχεία Διαχείρισης Αποβλήτων) που συμπληρώνει ο ανάδοχος και το οποίο συνοδεύει την προαναφερόμενη υπεύθυνη δήλωση, μετά την επικύρωσή του από την από την επιβλέπουσα υπηρεσία αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την υπογραφή σύμβασης του αναδόχου με το ΣΕΔ ΑΕΚΚ. Στην περίπτωση που ο ανάδοχος λειτουργεί Ατομικό ΣΕΔ, στην προαναφερθείσα υπεύθυνη δήλωση θα δηλώνονται τα στοιχεία του, ενώ το έντυπο ΣΔΑ, επικυρωμένο από την υπηρεσία, τηρείται στο φάκελο του έργου του Ατομικού ΣΕΔ.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαχειριστεί τα ΑΕΚΚ μέσω Συλλογικού ή Ατομικού ΣΕΔ ΑΕΚΚ, ανεξάρτητα αν αυτό προβλέπεται ή όχι στις Αποφάσεις Έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων.

Μετά την αποπεράτωση των εργασιών ο Ανάδοχος οφείλει να καταθέσει στην Υπηρεσία που επιβλέπει το έργο βεβαίωση παραλαβής των αποβλήτων (ΑΕΚΚ) από εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης σύμφωνα με την με την παρ. 7 της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103 (ΦΕΚ 1312/2010).

Άρθρο 22ο : Πληροφοριακές Πινακίδες

Με την έναρξη της κατασκευής του έργου, ο ανάδοχος υποχρεούται άνευ ιδιαίτερης αποζημίωσης, να τοποθετήσει σε σημεία τα οποία θα υποδειχθούν από την Υπηρεσία, σταθερές, ευμεγέθεις πινακίδες της εγκρίσεως της Υπηρεσίας στην οποίαν θα αναγράφονται τα στοιχεία της Υπηρεσίας, του Αναδόχου, οι πηγες χρηματοδότησης, τα σήματα της Δ.Ε.Υ.Α.Κ. και της Ε.Ε., και προτρεπτικό μήνυμα για διευκόλυνση των εργασιών, κατανόηση εκ μέρους των δημοτών κ.ά. Το ακριβές κείμενο και η μορφή των πινακίδων θα δίνεται από την Υπηρεσία. Ειδικά σε συγχρηματοδοτούμενα έργα, η απόσυρση της αρχικής πινακίδας πραγματοποιείται με την τοποθέτηση της αναμνηστικής πινακίδας πριν την οριστική παραλαβή του έργου.

Άρθρο 23ο : Υλικά, μηχανήματα και εργαλεία, αδρανή - Υλικά επιχωμάτων

Ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την άριστη ποιότητα και το σύμφωνο με τις προδιαγραφές, των κάθε φύσης υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου.

Τα υλικά πρέπει να είναι άριστης ποιότητας και να πληρούν τους όρους των αντιστοίχων τεχνικών προδιαγραφών και θα φέρουν υποχρεωτικά σήμανση CE ή άλλη Ευρωπαϊκή τεχνική Έγκριση σύμφωνα με την Εγκύκλιο 26/2012 του Υ.Α.Α.ΥΠ.ΜΕ.ΔΙ. (αναρτημένη στην ιστοσελίδα www.ggde.gr) και τις σχετικές ΚΥΑ.

Η ενσωμάτωση στο έργο των πάσης φύσεως μηχανημάτων, συσκευών και υλικών, θα γίνεται μόνο μετά από έγκριση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας,

Ο επιβλέπων Μηχανικός έχει το δικαίωμα να διενεργεί δειγματοληψίες και έλεγχο της ποιότητας, διαστάσεων κ.λπ.,

τόσο των κάθε φύσης υλικών, όσο και των εργασιών και ο ανάδοχος υποχρεούται να καταβάλει τις δαπάνες των εργαστηριακών ελέγχων που θα απαιτηθούν, χωρίς βέβαια αυτό να τον απαλλάσσει από την ευθύνη ως μοναδικού και εξ ολοκλήρου υπεύθυνου για την ποιότητα και το δόκιμο των κάθε φύσης υλικών, ειδών και εργασιών.

Ο ανάδοχος οφείλει να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα εργαλεία και μηχανήματα που είναι αναγκαία για την κατασκευή και διάστρωση των σκυροδεμάτων, τη μεταφορά του κάθε είδους υλικού από τα λατομεία και τις λοιπές πηγές και γενικά για την εκτέλεση όλων των έργων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας εργολαβίας. Οφείλει επίσης ο ανάδοχος να επισκευάζει, να συντηρεί και να ασφαλίζει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και εργαλεία για κάθε κίνδυνο.

Πριν από την έναρξη των έργων, ο ανάδοχος πρέπει να παραδώσει στην Υπηρεσία δείγματα υλικών, κατασκευασμένα τμήματα ή μηχανήματα, τα όποια πρόκειται να συμπεριλάβει στα έργα μαζί με τα ονόματα των προμηθευτών, πριν παραγγελθούν τα αντίστοιχα υλικά κ.λπ. Τα δείγματα θα συνοδεύονται από τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστικού οίκου και δήλωση του οίκου ότι τα υλικά είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές και έχουν υποστεί τους απαιτούμενους ελέγχους.

Τα δείγματα που θα κατατεθούν πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικά για όλη την αποστολή και τα υλικά δεν θα χρησιμοποιηθούν πριν εγκριθούν τα δείγματα.

Πρέπει να προβλεφθεί για τα δείγματα ένας κατάλληλος χώρος αποθήκευσης στο εργοτάξιο που να κλειδώνεται.

Τα απαιτούμενα αδρανή υλικά και κατάλληλα γαιώδη υλικά για την κατασκευή των έργων θα αναλάβει ο Ανάδοχος με ευθύνη και δαπάνες του από οποιαδήποτε κατάλληλη πηγή, επιβαρυνόμενος με όλες τις σχετικές πάσης φύσεως δαπάνες.

Ο ανάδοχος επίσης είναι υποχρεωμένος όπως, προ της χρήσεως οποιασδήποτε πηγής υλικών που θα εκλέξει, προβεί με μέριμνα του και δαπάνες του στην εξέταση του υλικού της πηγής σε εργαστήριο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή αναγνωρισμένο ιδιωτικό εργαστήριο το οποίο τελεί υπό την έγκριση της Υπηρεσίας, για να διαπιστωθεί, η καταλληλότητα αυτού και το σύμφωνο του προς τις σχετικές προδιαγραφές της εργολαβίας και να αναφέρει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τις πηγές λήψης των υλικών. Ο έλεγχος της ποιότητας των χρησιμοποιούμενων εν γένει υλικών θα συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, με μέριμνα ευθύνη και δαπάνες του Αναδόχου και κάτω από την παρακολούθηση της Υπηρεσίας όπως πιο αναλυτικά αναφέρεται σε σχετικό άρθρο της παρούσας.

Άρθρο 24ο : Τήρηση νόμων, αστυνομικών και λοιπών διατάξεων

Ο ανάδοχος σ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους νόμους του Κράτους, τα διατάγματα και τους κανονισμούς, τις Αστυνομικές διατάξεις ή διαταγές, καθώς και με τις νόμιμες απαιτήσεις οποιασδήποτε Δημόσιας, Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που θα αναφέρονται και θα έχουν εφαρμογή κατά οποιονδήποτε τρόπο για τον ανάδοχο και για τις εργασίες του.

Ο ανάδοχος σαν υπεύθυνος για την τήρηση των νόμων κ.λπ., υποχρεούται να ανακοινώνει στον εργοδότη τις διαταγές και εντολές των διαφόρων αρχών που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σε αυτόν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου,

σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφάλειας Κ.λπ.

επίσης, ο ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνες του, στην έκδοση κάθε άδειας που προβλέπεται από τους ανωτέρω νόμους, διατάγματα κ.λπ. και που απαιτείται για την εκτέλεση των εργασιών του.

Άρθρο 25ο : Νυκτερινή εργασία, υπερωριακή εργασία, εργασία τις Κυριακές και αργίες

Επιτρέπεται η εκτέλεση νυκτερινής ή υπερωριακής εργασίας και εργασίας τις Κυριακές και εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους νόμους του Κράτους, χωρίς εκ του λόγου τούτου να δικαιούται ο ανάδοχος οποιαδήποτε πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί όλους τους νόμους και κανονισμούς που αφορούν τέτοια εργασία.

Εφ' όσον κατά την κρίση του εργοδότη καθίσταται αναγκαία η εκτέλεση, νυκτερινής ή υπερωριακής εργασίας ή η εκτέλεση εργασίας τις Κυριακές και εορτές, ο ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελέσει χωρίς αντίρρηση και χωρίς εκ του λόγου τούτου να δικαιούται οποιαδήποτε αποζημίωση.

Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και τα κατάλληλα μέσα που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση υλικών και την από κάθε άποψη αποδοτική εκτέλεση των έργων. Επισημαίνεται ότι όλες οι εργασίες σύνδεσης των νέων αγωγών με πρωτεύοντες υπάρχοντες αγωγούς οι οποίες απαιτούν διακοπή της υδροδότησης, θα γίνονται κυρίως τις νυκτερινές ώρες (23:00 - 6:00).

Άρθρο 26ο : Εγγύηση καλής εκτέλεσης - Χρόνος εγγύησης - Συντήρηση - Παραλαβή

Για την εγγύηση καλής εκτέλεσης του έργου ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 302 του Ν. 4412/16.

Ο χρόνος εγγύησης, κατά τον οποίο ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρησή του, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 171 του Ν. 4412/16, ορίζεται σε δεκαπέντε (15) μήνες .

Η παραλαβή διενεργείται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 172 του Ν. 4412/16, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης.

Άρθρο 27ο : Εφαρμογή μελέτης - Σχέδια - Οδηγίες - Λοιπές υποχρεώσεις του αναδόχου

Μετά την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος θα προβεί στην εφαρμογή της μελέτης επί του εδάφους, στις αναπασσαλώσεις και χωροσταθμίσεις των αξόνων των έργων στον έλεγχο και λήψη απαιτούμενων συμπληρωματικών στοιχείων και την αντίστοιχη προσαρμογή της οριστικής μελέτης σύμφωνα με τα νέα στοιχεία. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελέσει αυτές τις συμπληρωματικές μελέτες και εργασίες, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση.

Ο ανάδοχος είναι επίσης υπεύθυνος για την εκπόνηση όλων των βοηθητικών σχεδίων που θα απαιτηθούν κατά την εκτέλεση της κατασκευής του έργου, όπως είναι ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τα σχέδια που αφορούν την οργάνωση του εργοταξίου του, τη διάταξη των εγκαταστάσεων κατασκευής επί τόπου του έργου, τα θεμέλια για την

τοποθέτηση του μηχανικού εξοπλισμού του κ.λ.π,

Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει για αποκλειστική χρήση του επιβλέποντος Μηχανικού, σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων, τα απαιτούμενα τοπογραφικά όργανα και βοηθητικά εξαρτήματα για τον έλεγχο των εγκαταστάσεων οριζοντιογραφικά και υψομετρικά. Επισημαίνεται ότι ανεξάρτητα από την πραγματοποίηση των ελέγχων και από το αν εκ του ελέγχου θεωρήθηκαν ακριβή τα στοιχεία, μοναδικός και αποκλειστικός υπεύθυνος για την ακρίβεια και ορθότητα των χαράξεων παραμένει ο ανάδοχος.

Επίσης, ο ανάδοχος υποχρεούται να έχει στην διάθεση του επιβλέποντα μηχανικού σε όλες τις ώρες λειτουργίας του εργοταξίου αυτοκίνητο σε καλή κατάσταση με οδηγό.

Ο ανάδοχος υποχρεούται στη λήψη, εκτύπωση και παράδοση στον εργοδότη σειράς εγχρώμων φωτογραφιών σε ψηφιακή μορφή, των διαφόρων φάσεων κατασκευής και εκτέλεσης δοκιμών του έργου. Το φωτογραφικό υλικό θα περιέλθει στην κυριότητα του εργοδότη, στον οποίο ανήκει το αποκλειστικό δικαίωμα ανατύπωσης.

Καθορίζεται ρητά ότι ο ανάδοχος δεν έχει δικαίωμα να μειώσει βασικές παραμέτρους των έργων (π.χ. διαστάσεις κ.λπ.) ή να διαφοροποιήσει την ποιότητα των προσφερθέντος εξοπλισμού και υλικών σε σχέση με την προσφορά του και γενικότερα να διαφοροποιήσει βασικά στοιχεία της προσφοράς του. Αντίστοιχα η Διευθύνουσα Υπηρεσία κατά την απόλυτη κρίση της μπορεί να επιφέρει μονόπλευρα οποιεσδήποτε διαφοροποιήσεις της Οριστικής Μελέτης, με σκοπό την προσαρμογή της προς τις απαιτήσεις των προδιαγραφών.

Διευκρινίζεται ότι η σύνταξη των απαιτούμενων Μελετών από τον ανάδοχο θα παρακολουθείται συστηματικά καθ' όλη τη διάρκειά της από διπλωματούχους μηχανικούς ή / και τεχνικούς συμβούλους του κυρίου του έργου, ο οποίος έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει σε επί μέρους η συνολικά στοιχεία της.

Ο ανάδοχος πριν αρχίσει την κατασκευή των μονίμων έργων θα εγκαταστήσει στο χώρο του έργου σύστημα υψομετρικών αφετηριών (reperes), εξαρτημένο από το εθνικό τριγωνομετρικό δίκτυο της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού. Οι υψομετρικές αφετηρίες θα τοποθετηθούν με κλειστή όδευση, σε κατάλληλες θέσεις που να μην επηρεάζονται από την κατασκευή των μονίμων έργων, θα οριοθετηθούν και θα προστατευθούν.

Στο διάστημα πριν την έκδοση της σχετικής εγκριτικής απόφασης του χρονοδιαγράμματος από την Υπηρεσία ή μέχρι την πάροδο του χρονικού διαστήματος από την υποβολή του οπότε θεωρείται αυτοδίκαια εγκεκριμένο ο ανάδοχος οφείλει να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες για την σχεδίαση των κατά μήκος τομών και υποβολή τούτων στην επιβλέπουσα Υπηρεσία, προκειμένου να ελεγχθούν και να καθορισθούν από αυτήν οι κατάλληλες κλίσεις, τα υψόμετρα εκσκαφής, η γραμμή ροής και τα φρεάτια κάθε είδους, σε κάθε αγωγό του έργου. Όλες οι εργασίες της παρούσας παραγράφου εκτελούνται με ευθύνες, φροντίδα και δαπάνες του αναδόχου, ο οποίος δεν δικαιούται καμία προσθετή αποζημίωση.

Σε περίπτωση κατά την οποία είτε αλλάξει η οριζοντιογραφική χάραξη του υπό κατασκευή δικτύου είτε επεκταθεί το αντικείμενο της εργολαβίας ο ανάδοχος οφείλει να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες για την σχεδίαση των νέων κατά μήκος τομών και υποβολή τούτων εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών στην επιβλέπουσα Υπηρεσία, προκειμένου να διορθωθούν ή να ελεγχθούν και να καθοριστούν από αυτήν οι κατάλληλες κλίσεις, τα υψόμετρα εκσκαφής, η γραμμή ροής και τα φρεάτια κάθε είδους, σε κάθε αγωγό του έργου. Όλες οι εργασίες της παρούσας παραγράφου εκτελούνται

με ευθύνες, φροντίδα και δαπάνες του αναδόχου, ο οποίος δεν δικαιούται καμία πρόσθετη αποζημίωση.

Ο ανάδοχος των έργων οφείλει σε συνεννόηση με την Υπηρεσία να εγκαταστήσει σε κατάλληλες θέσεις μη καλυπτόμενες από τα έργα σταθερά σημεία (repers) υψομετρικά και σε οριζοντιογραφία τριγωνομετρικά σημεία, βάσει των οποίων τόσο οριζοντιογραφικά όσο και υψομετρικά η αποτύπωση του εδάφους και η χάραξη και η εκτέλεση των έργων καθώς και η σύνταξη των επιμετρικών στοιχείων να είναι πραγματοποιήσιμη και εύκολη. Όλα τα παραπάνω αναφερθέντα τοπογραφικά σημεία (τριγωνομετρικά, πολυγωνομετρικά, σημεία, χωροσταθμικές αφετηρίες, κ.λπ.) πρέπει να διατηρηθούν με φροντίδα και ευθύνη του αναδόχου καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης των έργων.

Ο ανάδοχος υποχρεούται σύμφωνα με το άρθρο 34 του Π.Δ. 609/85 με δική του μέριμνα και δαπάνες και με βάση τα στοιχεία της χάραξης και τυχόν έγγραφες οδηγίες να συντάξει και να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία δια του επιβλέποντος Μηχανικού τα σχέδια εφαρμογής του έργου μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, που θα το καθορίσει η Διευθύνουσα Υπηρεσία. Εάν τα ζητήσει η Διευθύνουσα Υπηρεσία ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει, κατά προτεραιότητα, τα σχέδια εφαρμογής τμήματος μόνο του έργου.

Τα σχέδια εφαρμογής θα περιλαμβάνουν τις κατασκευαστικές κατά μήκος τομές των αγωγών, καθώς επίσης και τα κατασκευαστικά σχέδια όλων των τεχνικών έργων (φρεατίων κ.λπ.). Αυτά τα κατασκευαστικά σχέδια και διαγράμματα πρέπει να ανταποκρίνονται προς τις χαράξεις που εφάρμοσε ο ανάδοχος, τα εγκεκριμένα διαγράμματα της μελέτης, τους εφαρμοστέους τύπους τεχνικών έργων της μελέτης, τα συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης.

Η Υπηρεσία δικαιούται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του Π.Δ. 609/85 όποτε κρίνει απαραίτητο λόγω τοπικών συνθηκών να τροποποιεί τα εγκεκριμένα σχέδια ή να τα ακυρώνει και να εκδίδει νέα με μεταβολές στην χάραξη των αγωγών, την αλλαγή πορείας, βάθη θεμελιώσεων, κατασκευή φρεατίων πάσης φύσεως και κάθε άλλη κατασκευαστική λεπτομέρεια. Ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφωθεί προς τα τροποποιημένα σχέδια και δεν μπορεί να εγείρει απαίτηση ή να αξιώσει αποζημίωση έστω και αν οι τροποποιήσεις αφορούν βασικές διαστάσεις ή / και την χάραξη των έργων. Επίσης δικαιούται μόνο την συμβατική του αμοιβή για εργασίες που εκτελέστηκαν σύμφωνα με τα τελευταία εγκεκριμένα σχέδια, τις Τεχνικές Προδιαγραφές και εντολές της Υπηρεσίας

Αν για σοβαρούς λόγους ο ανάδοχος επιθυμεί αλλαγές σε σχέδια ή στα λοιπά συμβατικά τεύχη ή δεν συμφωνεί με τις οδηγίες και εντολές της Υπηρεσίας υποχρεώνεται να γνωστοποιήσει εγγράφως εντός δεκαημέρου τις απόψεις του υποβάλλοντος και τα στοιχεία που τις τεκμηριώνουν. Αν η υπηρεσία επιμένει εγγράφως στην εφαρμογή των σχεδίων, προδιαγραφών, οδηγιών ή εντολών της ο ανάδοχος απαλλάσσεται από την ευθύνη αναφορικά με την λύση που έδωσε η Υπηρεσία. Δεν απαλλάσσεται όμως από την ευθύνη της σωστής και πλήρους εφαρμογής της λύσης αυτής.

Για κάθε συμπληρωματική λεπτομέρεια ή διευκρίνιση πάνω σε σχέδια ή άλλα συμβατικά τεύχη ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ζητά έγκαιρα πριν την εκτέλεση των αντίστοιχων εργασιών γραπτές οδηγίες από την Υπηρεσία. Δεν θα αναγνωριστεί καμία εντολή, απόφαση ή οδηγία που δόθηκε προφορικά μόνον.

Σε περίπτωση ασυμφωνίας των σχεδίων της μελέτης ο Ανάδοχος υποχρεούται να ζητήσει έγκαιρα πριν από κάθε κατά την κρίση του μερική ή ολική εφαρμογή των σχεδίων έγγραφα οδηγίες κ.λπ. από την Διευθύνουσα το έργο Υπηρεσία.

Μετά το πέρας των εργασιών και πριν την χορήγηση της βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών ο ανάδοχος υποχρεούται

να παραδώσει στην Υπηρεσία πλήρη φάκελο λεπτομερών, κατασκευαστικών σχεδίων σύμφωνα με τις υποδείξεις της ιδιαίτερη σημασία θα δίδεται στην εξασφάλιση από σταθερά σημεία δικλείδων των αγωγών. Μετά την υποβολή των παραπάνω σχεδίων θα ακολουθήσει έλεγχός τους και έγκριση από την Υπηρεσία και μόνο στη συνέχεια θα χορηγηθεί στον ανάδοχο η σχετική βεβαίωση περάτωσης των εργασιών.

Ρητά ορίζεται ότι όλες ανεξαιρέτως τις εργασίες του παρόντος άρθρου εκτελούνται με ευθύνες, φροντίδα και δαπάνες του αναδόχου, ο οποίος δεν δικαιούται καμία πρόσθετη αποζημίωση.

Άρθρο 28ο : Δοκιμαστική λειτουργία του έργου - Περαιώση του έργου

Συμβατικό αντικείμενο της εργολαβίας είναι και οι λειτουργικές δοκιμές του έργου από τον ανάδοχο, ο οποίος θα διαθέσει το αναγκαίο προς τούτο προσωπικό, ως αποκλειστικά υπεύθυνος. Την εποπτεία και τον έλεγχο των κανονικών και σύμφωνων με τις δεδομένες σταθερές, δοκιμών λειτουργίας του έργου θα ασκεί η Διευθύνουσα Υπηρεσία δια διπλωματούχων Μηχανικών της ή / και Τεχνικών της Συμβούλων.

Οι δαπάνες για τις λειτουργικές δοκιμές του έργου βαρύνουν τον ανάδοχο και θα περιληφθούν στην οικονομική προσφορά που ο ανάδοχος θα έχει υποβάλει ως διαγωνιζόμενος.

Βεβαίωση περάτωσης των υποχρεώσεων του αναδόχου δεν χορηγείται πριν από την επιτυχή ολοκλήρωση των παραπάνω δοκιμών. Μετά το πέρας των δοκιμών αυτών, μπορεί να θεωρηθεί περατωθείσα η εργολαβία.

Άρθρο 29ο : Υλικά - Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις - Μεταλλικές κατασκευές - Σωληνώσεις

Τα πάσης φύσεως μηχανήματα, συσκευές και υλικά θα ενσωματώνονται στο έργο μετά από έγκριση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και εφ' όσον έχουν προηγηθεί οι απαραίτητοι έλεγχοι συμφωνίας τους με τις προδιαγραφές και έχουν προσκομισθεί με τα πιστοποιητικά των δοκιμών των κατασκευαστικών οίκων.

Τονίζεται ότι σε περίπτωση όπου τα παραπάνω στοιχεία εξοπλισμού μετά τους ελέγχους και τις δοκιμασίες υστερούν των προσφερθέντων τεχνικών χαρακτηριστικών ή αποδόσεων τότε ο Φορέας δικαιούται να απορρίψει τις συσκευές ή τα μηχανήματα αυτά εν μέρει ή και στο σύνολό τους και να απαιτήσει την προμήθεια αυτών από οποιοδήποτε κατασκευαστή και τύπο κατά την απόλυτη κρίση του Φορέα.

Ο ανάδοχος με τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό εξυπακούεται ότι έλαβε γνώση του όρου αυτού και τον αποδέχεται πλήρως, αναλαμβάνει δε την υποχρέωσή να προμηθεύσει τον εξοπλισμό της επιλογής του Φορέα χωρίς δυνατότητα οποιασδήποτε πρόσθετης οικονομική διεκδίκησης. Σε περίπτωση δυστροπίας ή προβολής δυσκολιών εκ μέρους του αναδόχου για την προμήθεια του εξοπλισμού αυτού, τότε ο Φορέας (ΔΕΥΑΚ), δύναται να προμηθευτεί τον εξοπλισμό και να καταλογίσει όλες τις σχετικές δαπάνες (έρευνες αγοράς, προμήθειας, μεταφοράς κ.λπ.) σε βάρος του αναδόχου ο οποίος υποχρεούται να τον τοποθετήσει και να αναλάβει με δήλωσή του την ευθύνη για καλή λειτουργία. Σε περίπτωση άρνησης του αναδόχου, τότε αυτός κηρύσσεται έκπτωτος.

Η Υπηρεσία μπορεί να ζητήσει να παρίσταται εφ' όσον κριθεί αναγκαίο, στις δοκιμές και στους ελέγχους με τους επιβλέποντες μηχανικούς ή και Τεχνικών συμβούλων της.

Με την έγκριση της επίβλεψης για ενσωμάτωση ο ανάδοχος ουδόλως απαλλάσσεται από την πλήρη ευθύνη του για

την ποιότητα και απόδοση των συσκευών και μηχανημάτων και την πιστή τήρηση των προδιαγραφών εν γένει.

Η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σ' αυτό θα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθρ. 2 παρ. 8, Ν. 2229/94.

Όλες οι εμφανείς επιφάνειες των σκυροδεμάτων των δεξαμενών και λοιπών παρεμφερών δομικών έργων αλλά και όλες οι επιφάνειες των σκυροδεμάτων που παραμένουν ανεπένδυτες ή ανεπίχριστες θα πρέπει να έχουν προκύψει από κατάλληλα επεξεργασμένο ξυλότυπο για την εξασφάλιση επιφανειών με ικανοποιητική αισθητική εμφάνιση.

Όλες οι μεταλλικές επιφάνειες που θα έρχονται σε επαφή με τα λύματα θα κατασκευαστούν από κατάλληλο υλικό και να έχουν υποστεί ειδική αντιδιαβρωτική προστασία που θα είναι σύμφωνη με τους σύγχρονους τεχνολογικούς κανόνες.

Οι σωληνώσεις, όπως και όλα τα συναφή όργανα, βαλβίδες, ειδικά τεμάχια, βάνες κ.λ.π, θα είναι κατασκευασμένες από κατάλληλα υλικά με αντιδιαβρωτική προστασία από τα απόβλητα. Ειδικότερα για τις χαλύβδινες σωληνώσεις μέσα στις οποίες θα διακινούνται λύματα, είναι απαραίτητη η εσωτερική προστασία με κατάλληλη ασφαλτική ουσία ή άλλη ισοδύναμης αποτελεσματικότητας.

Οι σωλήνες που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να προέρχονται από κατασκευαστή που διαθέτει πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας (ISO).

Άρθρο 30ο : Ποιότητα -Προέλευση και παραγγελία μηχανημάτων, συσκευών και υλικών του έργου

Επειδή η φύση του έργου και οι απαιτήσεις του σε ποιότητα, απόδοση και λειτουργικότητα είναι υψηλές, τα βασικά, υλικά, τυχόν μηχανήματα και συσκευές της εργολαβίας που θα προσφέρουν οι διαγωνιζόμενοι θα προέρχονται από ειδικευμένους κατασκευαστικούς οίκους με αποδεδειγμένη εμπειρία στην κατασκευή τέτοιων μηχανημάτων και εξοπλισμών που θα είναι οπωσδήποτε, τυποποιημένα προϊόντα, βιομηχανικής παραγωγής τους.

Δεν γίνονται αποδεκτά μηχανήματα και συσκευές που γίνονται από τρίτους, εκτός εάν η κατασκευή τους γίνεται υπό την επίσημη επίβλεψη ειδικευμένων κατασκευαστών και σύμφωνα με τα σχέδιά τους (licence). Ο ανάδοχος του έργου είναι υποχρεωμένος να ενσωματώσει στο έργο τα ίδια ακριβώς μηχανήματα, συσκευές, υλικά κ.λπ. της οριστικής μελέτης (εννοείται ότι η προμήθεια των μηχανημάτων είναι πραγματοποιήσιμη από τους κατασκευαστικούς οίκους).

Για την αποφυγή δε παρερμηνειών ως προς τα τεχνικά χαρακτηριστικά, ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει για έγκριση πριν την παραγγελία στην Διευθύνουσα Υπηρεσία, πίνακα με τα είδη που θα παραγγελθούν, που θα συνοδεύεται, εκτός των άλλων από:

- Έντυπα του κατασκευαστή με τα διαγράμματα απόδοσης, λειτουργίας και τα λοιπά στοιχεία, για να αποδεικνύεται η συμφωνία των παραγγελλομένων με τα προσφερθέντα και τις Τεχνικές Προδιαγραφές.
- Σχέδια γενικά με κατάλληλη κλίμακα, στα οποία θα απεικονίζεται η εγκατάσταση τους στην διάταξη και θέση που προβλέπεται και στα οποία θα αναγράφονται οι γενικές εξωτερικές διαστάσεις και τα βάρη.

Τα παραπάνω θα πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα για έγκριση εις τριπλούν και αν είναι ξενόγλωσσα θα συνοδεύεται από περίληψη στα ελληνικά,

Άρθρο 31ο : Ημερολόγιο έργου

Σύμφωνα με το άρθρο 146 του Ν.4412/2016 κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται από τον ανάδοχο ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος του άρθρου 139 του Ν.4412/2016, που τηρεί με εντολή του αναδόχου το ημερολόγιο, γνωστοποιείται μετά από την εγκατάσταση του εργοταξίου στη διευθύνουσα υπηρεσία. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως:

- α) στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, που επικρατούν κατά τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου,
- β) αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,
- γ) τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,
- δ) θέση και περιγραφή των εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόοδος ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι,
- ε) ώρα έναρξης και πέρατος κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας,
- στ) αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού,
- ζ) συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό,
- η) τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες,
- θ) οι εργαστηριακές δοκιμές,
- ι) καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημιές, μη συνήθεις συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολή ή επανάληψης εργασιών,
- ια) οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης,
- ιβ) έκτακτα περιστατικά ,
- ιγ) σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδιους ιδιοκτήτες, και
- ιδ) κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

2. Το ημερολόγιο του έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου. Ο επιβλέπων του έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

3. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες εξ αυτών κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατό να ζητηθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία να καταγράφονται γεγονότα ή καταστάσεις με σκαριφήματα, φωτογραφίες, καταγραφές με video ή άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων.

4. Εφόσον, ο ανάδοχος παραλείπει την υποχρέωσή του για καθημερινή τήρηση και κοινοποίηση του ημερολογίου,

επιβάλλεται ειδική ποινική ρήτρα των εκατό (100) ευρώ, για κάθε ημέρα παράλειψης. Η ειδική ποινική ρήτρα επιβάλλεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία, ύστερα από ειδική πρόσκληση του προϊσταμένου της, στην οποία ο επιβλέπων αναφέρει εγγράφως την παράλειψη τήρησης.

5. Οι εγγραφές του ημερολογίου δεν αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό, συνεκτιμώνται όμως σε συνδυασμό με τα λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει βεβαία χρονολογία, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του.

Άρθρο 32ο : Μητρώο έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται μαζί με την τελική επιμέτρηση να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το Μητρώο του έργου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Υ.Α. ΔΝΣγ/οικ. 38108/ΦΝ 466 (ΦΕΚ 1956/Β'/2017).

Άρθρο 33ο : Δαπάνες περιλαμβανόμενες στην προσφορά

Η προσφορά του αναδόχου και το επ' αυτής προστιθέμενο ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους εργολάβου αποτελούν την πλήρη αποζημίωση του αναδόχου για την παροχή όλων των απαιτούμενων εργαλείων, μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων, ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, εφοδίων, υλικών επί τόπου του έργου, εργασία κ.λπ., ώστε τα έργα να εκτελεστούν πλήρως και έντεχνα όπως ορίζεται στα συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας.

Ενδεικτικά- αλλά όχι περιοριστικά αναφέρεται ότι περιλαμβάνεται η αμοιβή και η αποζημίωση του αναδόχου για:

- Την εκτέλεση όλων των απαιτούμενων ερευνητικών και βοηθητικών εργασιών.
- Την εκπόνηση όλων των απαιτούμενων μελετών και χρήση οποιωνδήποτε τυχόν ευρεσιτεχνιών.
- Την εκτέλεση όλων των κατασκευαστικών εργασιών.
- Την προμήθεια, μεταφορά επί τόπου και ενσωμάτωση στο έργο των πάσης φύσεως υλικών, σωλήνων και ειδικών τεμαχίων, εξαρτημάτων και συσκευών και τους πάσης φύσεως ηλεκτρομηχανολογικούς εξοπλισμούς.
- Την πληρωμή πάσης φύσεως δασμών, φόρων, τελών, κρατήσεων και εισφορών.
- Την εκτέλεση όλων των απαιτούμενων εργαστηριακών και άλλων ελέγχων, δοκιμών (στο εργοστάσιο ή στο εργαστήριο, ή στο εργοτάξιο, ή επί τόπου του έργου κ.λπ.).
- Την εργασία του απαιτούμενου εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού.
- Την εγκατάσταση εργοταξίου και απομάκρυνση τούτου. Τις διανοίξεις οδών προσπέλασης.
- Την ηλεκτρική ενέργεια για τις ανάγκες κατασκευής του έργου, περιλαμβανομένης και της μεταφοράς αυτής.
- Τη σύναψη Εργολαβικής Σύμβασης.
- Την τυχόν αποζημίωση ιδιοκτητών, εκμισθωτών ή μισθωτών.
- Των περιοχών λήψης δανείων εν γένει χωματισμών, αποθέσεως τυχόν προϊόντων εκσκαφών ή αποθήκευσης των πάσης φύσεως υλικών.
- Των προσπελάσεων προς το εργοτάξιο και τις θέσεις λήψης και αποθήκευσης των πάσης φύσεως υλικών.
- Τις δαπάνες αποζημίωσης των οποιωνδήποτε πηγών λήψης υλικών (γήπεδα, λατομεία, ορυχεία, χείμαρροι,

ποταμοί κ.λπ.) που θα χρησιμοποιηθούν με έγκριση της Υπηρεσίας καθώς και των οδών προσπέλασης προς αυτές που ανήκουν, είτε σε οποιοδήποτε

φυσικό πρόσωπο, είτε σε νομικά πρόσωπο Ιδιωτικού ή Δημοσίου Δικαίου κ.λπ. Οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τον ανάδοχο και ο εργοδότης δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση διενέργειας και διεξαγωγής της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης των θέσεων αυτών.

- Την αποζημίωση γενικώς για κάθε ζημιά ή ατύχημα που τυχόν θα προκύψουν κατά το στάδιο εκτέλεσης των εργασιών από την ανάγκη εκμεταλλεύσεως πηγών λήψης υλικών συγχρόνως γι' αυτό νέων πηγών υλικών, μαζί με τις σχετικές επιβαρύνσεις, για να τελειώσει εμπρόθετα η εκτέλεση του έργου.
- Τις δαπάνες που απαιτούνται για όλες τις ενέργειες που χρειάζονται να γίνουν (υποβολή μελετών κ.λπ.) για τυχόν ηλεκτροδότηση εγκαταστάσεων. Νοούνται δαπάνες για πλήρεις εργασίες και με τυχόν απαιτούμενες επεκτάσεις.
- Τις δαπάνες που αναφέρονται στα λοιπά άρθρα της παρούσης.
- Τις δαπάνες για την τυχόν λειτουργία γραφείου της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας σε τυχόν οικόπεδο εκτέλεσης έργου επιφάνειας κατ' ελάχιστο 25 τ.μ. με πλήρεις παροχές τηλεφώνου και θέρμανσης για όλο το χρονικά διάστημα εκτέλεσης του έργου. Ομοίως, επί τόπου του έργου να λειτουργεί γραφείο παρακολούθησης του έργου εκ μέρους του αναδόχου για κάθε πληροφορία ή στοιχείο του έργου ήθελε να ζητηθεί από την επίβλεψη και διεύθυνση του έργου.
- Επίσης περιλαμβάνεται και κάθε άλλη δαπάνη που αναφέρεται στους γενικούς όρους του τιμολογίου.

Ο εργοδότης επίσης δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση πρόσθετης αποζημίωσης αναδόχου για τυχόν δυσχέρειες που μπορεί να παρουσιαστούν στην εξεύρεση και εκμετάλλευση των γηπέδων, λατομείων, ορυχείων και λοιπών πηγών ή για ανάγκη δημιουργίας εγκατάστασης λήψης, θραύσεων κ.λπ. για χώρους αποθηκεύσεως υλικών μακριά από τις πηγές λήψης, είτε από τυχόν δυσχέρειες μεταφορών από οποιαδήποτε αιτία.

Άρθρο 34ο : Ειδικός όρος προστασίας του περιβάλλοντος

Ο ανάδοχος του έργου, οφείλει να λάβει γνώση των όρων της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, να ακολουθεί τους κανόνες και τις δεσμεύσεις που προκύπτουν και να μεριμνεί για την έκδοση κάθε απαιτούμενης αδειοδότησης που προκύπτει από αυτή τόσο κατά την διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών όσο και κατά την φάση της 15μηνιας περιόδου εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης, σύμφωνα και με το αντίστοιχο άρθρο της παρούσας, αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη της ανταπόκρισης του στην ειδική ευαισθησία των αρμόδιων φορέων, στα ζητήματα της περιβαλλοντικής προστασίας και της άρτιας εκτέλεσης και λειτουργίας των έργων.

Επισημαίνονται ιδιαίτερα οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 4 του Ν. 2229/94 που αναφέρονται στην προστασία του περιβάλλοντος και στις κυρώσεις που συνεπάγεται η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, ιδιαίτερα τονίζονται τα τεχνικά έργα που επιβάλλεται να κατασκευασθούν σύμφωνα με την παραγρ. [δ] της πιο πάνω απόφασης για την προστασία των αρχαιολογικών χώρων και των κατοικημένων περιοχών.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προφυλάσσει και προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση όπως δένδρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις γύρω από τον χώρο που του διατίθεται από την Υπηρεσία για την εκτέλεση των εργασιών, θα είναι υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα προκαλέσει σε τρίτους λόγω αυθαίρετης κοπής ή βλάβης δένδρων ή θάμνων, απόθεσης υλικών, λόγω κακού χειρισμού των μηχανημάτων, η κατάργηση, η καταπάτηση φυτεμένων περιοχών από μηχανικά μέσα.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος κατά την εκτέλεση των έργων να συμμορφώνεται πλήρως προς την εγκύκλιο Υ ΔΕ-Γ2-Δ2/0/31Τ92/Εγκ.Α.213/5-12-75 για την προστασία του περιβάλλοντος.

Δεν θα κοπεί κανένα δένδρο ή δενδρύλλιο χωρίς την έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας. Για να δοθεί η έγκριση ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλλει τοπογραφικό διάγραμμα στο οποίο να έχουν σημειωθεί τα δένδρα ή δενδρύλλια που θα πρέπει να κοπούν και με αναφορά του να αιτιολογεί την ανάγκη κοπής.

Σε περίπτωση ζημιάς ή καταστροφής σε υπάρχουσες κατασκευές ή σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος που δεν προβλέπονται από την εγκεκριμένη μελέτη του έργου (ή από τυχόν εγκεκριμένες από την Υπηρεσία τροποποιήσεις της) ο ανάδοχος, ανεξάρτητα των οποιωνδήποτε ευθυνών που θα μπορούν να προκύψουν γι' αυτόν, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα (ή το φυσικό περιβάλλον στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την εγκατάστασή του με δαπάνες του, χωρίς να δικαιούται οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας.

Γίνεται ειδική επισήμανση ότι ο ανάδοχος θα πρέπει, κατά την εκτέλεση των χωματουργικών εργασιών να αποφεύγει να τραυματίζει τον περιβάλλοντα χώρο με πρόσθετες εκσκαφές (πέρα από αυτές που προβλέπονται από την μελέτη) ή με απόρριψη διαφόρων προϊόντων ορυγμάτων έστω και αν προβαίνει σε κανονική διάστρωση και συμπύκνωση αυτών. Επίσης, οι οποιεσδήποτε αποθέσεις προϊόντων εκσκαφών ή άλλων προϊόντων, θα πρέπει να γίνονται σε θέσεις που να μην δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμοδίων αρχών (οι δε θέσεις αυτές θα εξασφαλισθούν με ευθύνη και δαπάνες του αναδόχου χωρίς να αναλαμβάνει η Υπηρεσία δέσμευση). Επίσης ο ανάδοχος οφείλει να διαμορφώνει επιφανειακά τους χώρους αποθέσεως των απορριπτόμενων υπ' αυτού υλικών της σχετικής δαπάνης συμπεριλαμβανομένης ανοιγμένης στις τιμές των εργασιών.

Ανάλογη φροντίδα θα πρέπει να δοθεί από τον ανάδοχο και στις εγκαταστάσεις παραγωγής αδρανών υλικών και ασφαλτομιγμάτων σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις. Για τις εγκαταστάσεις αυτές η υπηρεσία δεν πρόκειται να παραδώσει στον ανάδοχο καμία θέση, η δε ευθύνη εξεύρεσης θέσης εγκατάστασης και τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας (τρόπος εκμετάλλευσης, έκταση και μορφή αποκάλυψης, διαμόρφωσης κ.λ.π, εγκατάσταση κονιοσυλλέκτων κ.λπ.) αποτελεί υποχρέωση του αναδόχου.

Επισημαίνεται επιπλέον ότι θα πρέπει να πληρούνται και οι οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος με τις εγκρίσεις των αρμοδίων αρχών. Κατά συνέπεια, ο ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει στην Υπηρεσία αντίγραφα των εγκρίσεων των αρμοδίων Αρχών για την λειτουργία των ως άνω εγκαταστάσεων.

Ειδικότερα επισημαίνεται η υποχρέωση του αναδόχου για την αποκατάσταση του τοπίου σύμφωνα με την παρ. 6 της Εγκ. τ. Υ ΔΕ-Γ2-Δ2/0/3/192 (Εγκ.Α213/5-12-75) τόσο για τα λατομεία που τυχόν θα πρωτανοίξει αυτός όσο και για τις αντίστοιχες εγκαταστάσεις παραγωγής ασφαλτομίγματος.

Επισημαίνεται η ιδιαίτερη μέριμνα από πλευράς αναδόχου στην τήρηση όλων των όρων και διατάξεων των τευχών

καθώς και, η πιστή τήρηση των συμβατικών του υποχρεώσεων. Αυτά συνίστανται από την αποφυγή οποιασδήποτε ό-
χλησης της γειτνιάζουσας προς το έργο περιοχής κατά την διάρκεια της κατασκευής των έργων και την πιστή εφαρμογή
των οριζόμενων στις τεχνικές προδιαγραφές όπως ενδεχόμενα εξειδικεύονται στην προσφορά του αναδόχου.

Άρθρο 35ο : Προκαταβολές - Τμηματικές πληρωμές

Η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής και το ύψος αυτής καθορίζονται στη διακήρυξη. Διενεργείται δε σύμφωνα με
τα οριζόμενα στα άρθρα 150 και 302 του Ν. 4412/16.

Το συμβατικό τίμημα, θα πληρώνεται με βάση τμηματικές, πιστοποιήσεις που θα στηρίζονται σε επιμέτρηση των
πραγματοποιηθέντων ποσοτήτων κάθε εργασίας.

Οι επιμετρήσεις και οι πιστοποιήσεις θα εκτελούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις αντίστοιχες διατάξεις του
Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Κάθε πιστοποίηση θα συνοδεύεται, απαραίτητα με πίνακα τεκμηρίωσης επάρκειας ποιοτικών ελέγχων και με τέσσερες
(4) τουλάχιστον φωτογραφίες του έργου για κάθε χαρακτηριστική φάση ή αυτοτελές τμήμα.

Για τον τρόπο επιμέτρησης των διαφόρων ειδών εργασιών ισχύουν αυτά που καθορίζονται στα άρθρα του Τιμολογίου
της μελέτης.

Για κάθε είδος εργασίας που δεν ορίζεται στα παραπάνω Αναλυτικά Τιμολόγια τρόπος επιμέτρησης, επιμετρούνται και
πληρώνονται αυτές που εκτελέστηκαν στην πραγματικότητα.

Αν διαπιστωθεί ότι κάποιες από τις διαστάσεις ή τις ποσότητες των διαφόρων επί μέρους εργασιών έχουν εκτελεστεί
παραπάνω από τις συμβατικές ή από αυτές που γραπτά όρισε η Υπηρεσία, τότε δεν λαμβάνονται υπ' όψιν αυτές, αλλά
οι μικρότερες συμβατικές ή αυτές που έχουν διαταχθεί. Σε αυτή την περίπτωση αν για την κατασκευή του έργου έχουν
χορηγηθεί υλικά από την υπηρεσία, τότε ο ανάδοχος θα επιβαρύνεται με την αξία των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν
επί πλέον, λόγω των δικών του ενεργειών ή του Προσωπικού τους.

Άρθρο 36ο : Αναθεώρηση τιμών

Για την αναθεώρηση των τιμών της συμβατικής αξίας του έργου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 153 του Ν.
4412/16.

Άρθρο 37ο : Έλεγχος ποιότητας - Εργαστηριακοί Έλεγχοι - Τελικές δοκιμές

Καθ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών θα διεξάγεται έλεγχος ποιότητας, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι η
κατασκευή των επί μέρους τμημάτων του έργου γίνεται σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές και τα λοιπά συμβατικά
τεύχη

Ο ανάδοχος υπεύθυνος για την ποιότητα όλων των ειδών που θα προμηθευτεί ή θα κατασκευάσει, καθώς και για την
ποιότητα του κατασκευαζόμενου έργου συνολικά. Οι έλεγχοι αυτοί και οι δοκιμασίες θα γίνονται επί τόπου του έργου

ή σε κρατικά, πανεπιστημιακά ή άλλα ανεγνωρισμένα ιδιωτικά εργαστήρια (απαιτείται έγκριση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας) ή σε ειδικές πιλοτικές εγκαταστάσεις προμηθευτικών οίκων του προς ενσωμάτωση εξοπλισμού.

Εργαστηριακές δοκιμές

Θα διενεργούνται οι δοκιμές που προβλέπονται από τις αντίστοιχες ΕΤΕΠ.

Σε περίπτωση ελλείψεως αυτών, από τα AASHO, με ελάχιστο αριθμό, τον προβλεπόμενο από την Γ.1748/οικ/00-188/18-01-1969 απόφαση του τ. ΥπΔΕ.

Στην περίπτωση σωλήνων τουλάχιστον μία ανά διατομή σε δείγματα που θα επιλεγούν από την διευθύνουσα υπηρεσία.

Στην περίπτωση των τσιμεντοσωλήνων θα πρέπει επιπλέον να διενεργούνται εργαστηριακές δοκιμές τουλάχιστον **μία ανά πεντακόσια μέτρα ανά διατομή** σε δείγματα τσιμεντοσωλήνα που θα επιλεγούν από την διευθύνουσα υπηρεσία και τα αποτελέσματα θα κοινοποιηθούν στην την διευθύνουσα υπηρεσία πριν την έναρξη τοποθέτησης τους.

Σημειώνεται ότι δεν επιτρέπεται η σύνταξη τελικής επιμετρήσεως ούτε αναγνωρίζεται έντεχνη κατασκευή και καλή ποιότητα του έργου αν στο φάκελο δεν υπάρχουν εργαστηριακές δοκιμές.

Η δαπάνη όλων των πιο πάνω δοκιμών περιλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά του αναδόχου.

Άρθρο 38^ο : Αρχαιότητες

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει την Διευθύνουσα Υπηρεσία αν τυχόν κατά την κατασκευή των έργων βρεθούν αρχαιότητες ή οποιαδήποτε έργα τέχνης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις αρχαιότητες.

Άρθρο 39^ο : Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε.)

Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή μόνο για τις περιπτώσεις έργων που η αξία τους άνευ ΦΠΑ υπερβαίνει το 1.500.000€.

Για το έργο απαιτείται η εκπόνηση και εφαρμογή Προγράμματος Ποιότητας Έργου σύμφωνα με τις διατάξεις των αποφάσεων ΔΕΕΠ/οικ.502/13.10.2000 (Β' 1265), ΔΙΠΑΔ/οικ. 611/ 24.7.2001 (Β' 1013), ΔΙΠΑΔ/οικ.501/1.7.2003 (Β' 928) του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Εφαρμόζονται επίσης και οι παρακάτω αποφάσεις:

α) ΔΕΕΠ/οικ.4/ 19.1.2001 (Β' 94),

β) ΔΕΕΠ/οικ.110/12.5.2003 (Β' 624) του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων,

γ) η Δ14/43309/5.3.2001 (Β' 332) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων

και δ) ΔΙΠΑΔ/οικ. 12/13.01.2009 (Β' 125Β/ 27.01.2009).

Το Π.Π.Ε. ενσωματώνει και κωδικοποιεί όλες τις απαιτήσεις των συμβατικών τευχών, περιγράφει τις φάσεις ανάπτυξης του έργου και τις αντίστοιχες δραστηριότητες, είναι σε πλήρη εναρμόνιση και περιλαμβάνει το χρονοδιάγραμμα του έργου, καθορίζει τον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης του έργου και τον τρόπο και τις λεπτομέρειες συγκέντρωσης και αρχειοθέτησης των στοιχείων κατά την κατασκευή, ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας. Το Π.Π.Ε. αποτελεί το εσωτερικό κανονιστικό έγγραφο του έργου και παρέχει όλα τα εργαλεία παρακολούθησης του έργου,

συγκέντρωσης των στοιχείων, τεκμηρίωσης των εργασιών που έχουν εκτελεστεί και αρχειοθέτησής τους.

Η επίβλεψη της εφαρμογής του Προγράμματος Ποιότητας Έργων, η υλοποίηση των Σχεδίων ελέγχων και δοκιμών, καθώς και η αξιολόγηση των εργαστηριακών ελέγχων και δοκιμών, μπορεί να ανατίθενται σε διαπιστευμένους φορείς Επιθεώρησης – Πιστοποίησης, σύμφωνα με τα πρότυπα ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17021 για συστήματα διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 κατ' ελάχιστο στο πεδίο εφαρμογής EA 28 στην Ελλάδα ή σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για συστήματα διαχείρισης περιβάλλοντος κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001, για συστήματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία κατά ΕΛΟΤ 1801 και OHSAS 18001.

Άρθρο 40^ο : Χρήση έργου πριν από την αποπεράτωση

Ο Εργοδότης έχει δικαίωμα να πάρει στην κατοχή του ή να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε τμήμα του έργου έχει τελειώσει μερικά ή ολικά, μόνο μετά από διοικητική παραλαβή του (τμηματική) κατά τις διατάξεις του άρθρου 169 του Ν.4412/16. Αν η κατοχή ή η χρήση αυτή καθυστερήσει την πρόοδο της εργασίας, τότε ο Εργοδότης χορηγεί ανάλογη παράταση της προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου.

Σε περίπτωση που η χρησιμοποίηση του έργου από τον Εργοδότη πριν από την αποπεράτωσή του συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες για τον Ανάδοχο, τότε ο Εργοδότης του καταβάλλει τις δαπάνες αυτές που πρέπει να είναι απόλυτα δικαιολογημένες.

Εργασίες για αποκατάσταση βλαβών που οφείλονται σε χρήση έργου, που παραδόθηκε σε χρήση πριν από την παραλαβή του κατά τις διατάξεις του παρόντος, εκτελούνται μόνο μετά από έγγραφη εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 157 του Ν.4412/16.

Άρθρο 41ο : Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

1. ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου: ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.7), Ν. 3850/10** (αρ. 42).

2. Στα πλαίσια της ευθύνης του. ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν.3669/08 (αρθ. 37 παρ.7).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) , όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔιοικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔιοικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου: Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει ή εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305196 (αρ.1 Ο, 11), Ν.3850/1 Ο (αρ. 42- 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

* Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ.1 σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

** Ο Ν.3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων άρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των: Ν.1568/85, ΠΔ 294/88, ΠΔ 17196, κλπ.

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:

3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑ Υ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια : ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις Ι προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ185/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ1889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.1 Ο) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ1889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.5- 7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΑΔ/οικ177/2001 (αρ. 3) και ΔΙΠΑΔ/οικ1889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν.3669/08 (αρ. 37 και 182).

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν:

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους :

Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ, ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο σ' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Αι25-11- 2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.

3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 αρ. (73 και 75).

4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ. 8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4).

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ. 8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25).

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες. Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής: Ν.3850/10 (αρ.9).

δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των: τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων:

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8).

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση

των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν.3850/10 (αρ.18 παρ.9).

3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχ/κούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ότι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.113), Ν.1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 112-9-2003.

3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ.

Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων ή διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας:

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων: ΠΔ 105/95, ΠΔ 305//96 (αρ.12 παραρτ. ιν μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας: ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ιν μέρος Β, τμήμα 11, παρ.2).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα

απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών: ΠΔ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ιν μέρος Α, παρ.6).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ.:

ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ιν μέρος Α, παρ.3, 4,8-10), Ν.3850/1 Ο (αρ.30, 32,45).

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νυπτήρων, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ιν μέρος Α, παρ.13, 14).

. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως : προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του:

Π.Δ. 1 073/81 (αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).

4.2 Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση - εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με:

Την Υ.Α αριθ. ΔΜΕΟΙΟ/613/16-2-2011 του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

- Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του Τ.ΥΠΕΚΑ και Τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»

Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας: Ν.2696/99 (αρ. 9 - 11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού: Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47 ,48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12,παραρτ.Ινμέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων: ΠΔ 216178, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. ιν μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα "παρ. 4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν:

α) κραδασμούς: ΠΔ 176/05, β) θόρυβος: ΠΔ 85191, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (αρ. 36-41), ΠΔ 82/10.

4.3 Μηχανήματα έργων Ι Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/00 (αρ.2).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματοσυγκολλητών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.17, 45-74), Ν 1430/84 (αρ.11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. ΙΧ), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ιν μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ιν, μέρος Β', τμήμα 11, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας

2. Άδεια κυκλοφορίας

3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.

4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)

5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. ΙΙ, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).

7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα:

5.1 Κατεδαφίσεις:

Ν 495176, ΠΔ 413177, ΠΔ 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), γΑ 31245/93, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α 3009/2/21- γ/94, γ.Α 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και γΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα 11, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: Υ.Α Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06, γΑ 21017/84/09.

5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστηρίξεις:

Ν.495176, ΠΔ 413177, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), γΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8- ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. 111), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΠΔ

455/95 και η τροπ. αυτού:

ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. Ιν μέρος Β τμήμα 11 παρ. 10).

5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ. 34-44) , Ν.1430/84 (αρ. 7-1 Ο), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. 111), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα 11 παρ.4-6,14).

5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες

ΠΔ 95178, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99,,104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ.15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. 111), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, κγΑ αρ.οικ.16289/330/99.

5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), ΥΑ 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα 11 παρ. 12).

5.6 Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων.

(Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.)

Ν.495Π6, ΠΔ 413Π7, ΠΔ 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. 111), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού: ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα 11 παρ.10).

5.7 Καταδυτικές εργασίες σε Λιμενικά έργα

(Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτας κλπ με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου.) ΠΔ 1073/81 (αρ.100), Ν 1430/84 (αρ.17), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ.ΙΙΙ), ΥΑ 3131.1/20/95/95, ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα 11 παρ.8.3 και παρ.13).

6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ:

«ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»

Α. ΝΟΜΟΙ			
N. 495/76	ΦΕΚ	337/A/76	Π.Δ. 395/94
N. 1396/83	ΦΕΚ	126/A/83	Π.Δ. 396/94
N. 1430/84	ΦΕΚ	49/A/84	Π.Δ. 397/94
N. 2168/93	ΦΕΚ	147/A/93	Π.Δ. 105/95
N. 2696/99	ΦΕΚ	57/A/99	Π.Δ. 455/95
N. 3542/07	ΦΕΚ	50/A/07	Π.Δ. 305/96
N. 3669/08	ΦΕΚ	116/A/08	Π.Δ. 89/99
N. 3850/10	ΦΕΚ	84/A/10	Π.Δ. 304/00
N. 4030/12	ΦΕΚ	249/A/12	Π.Δ. 155/04
			Π.Δ. 176/05
			Π.Δ. 149/06
8. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ	ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ		
Π.Δ. 413/77	ΦΕΚ	128/A/77	Π.Δ. 2/06
Π.Δ. 95/78	ΦΕΚ	20/A/78	Π.Δ. 212/06
Π.Δ. 216/78	ΦΕΚ	47/A/78	Π.Δ. 82/10
Π.Δ. 778/80	ΦΕΚ	193/A/80	Π.Δ. 57/10
Π.Δ. 1073/81	ΦΕΚ	260/A/81	Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ
Π.Δ. 225/89	ΦΕΚ	106/A/89	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Π.Δ. 31/90	ΦΕΚ	31/A/90	ΥΑ 130646/84
Π.Δ. 70/90	ΦΕΚ	31/A/90	ΚΥΑ 3329/89
Π.Δ. 85/91	ΦΕΚ	38/A/91	ΚΥΑ 8243/1113/91
Π.Δ. 499/91	ΦΕΚ	180/A/91	ΚΥΑ αρ. οικ. Β.4373/1205/93
			ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93
			ΦΕΚ 220/A/94
			ΦΕΚ 220/A/94
			ΦΕΚ 221/A/94
			ΦΕΚ 67/A/95
			ΦΕΚ 268/A/95
			ΦΕΚ 212/A/96
			ΦΕΚ 94/A/99
			ΦΕΚ 241/A/00
			ΦΕΚ 121/A/04
			ΦΕΚ 227/A/05
			ΦΕΚ 159/A/06
			ΦΕΚ 268/A/06
			ΦΕΚ 212/A/06
			ΦΕΚ 145/A/10
			ΦΕΚ 97/A/10
			ΦΕΚ 154/8/84
			ΦΕΚ 132/8/89
			ΦΕΚ 138/8/91
			ΦΕΚ 187/8/93
			ΦΕΚ 765/8/93

Γ.ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
ΚΥΑ αρ.8881/94	ΦΕΚ 450/Β/94	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
ΥΑ αρ.οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/Β/93	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ ΟΙΚ / 215/31-3-08
ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/Β/94	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ.10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ 73/Β/94		
ΥΑ 3131.1/20/95/95	ΦΕΚ 978/Β/95		
ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/Β/95		
ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/Β/96		
Υ.Α αρ.Οικ.8.5261/190/97	ΦΕΚ 113/Β/97		
ΚΥ Α αρ.Οικ.16289/330/99	ΦΕΚ 987/Β/99		
ΚΥ Ααρ.Οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03		
ΚΥ Α αρ. Δ 13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/Β/03		
ΚΥ Α αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/Β/11		
ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89		
ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00		
ΥΑ αρ. ΟΙΚ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00		
ΥΑ ΔΕΕΠΠ/Οικ185/01	ΦΕΚ 686/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ1177/01	ΦΕΚ 266/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ1889/02	ΦΕΚ 16/Β/03		
ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/8/11		
ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/Β/09		
Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/Β/96		

Καλαμάτα ..... - ..... - 2022

Ο συντάξας

Ιωάννης Χατζηγιαννόπουλος
Πολιτικός Μηχανικός

Καλαμάτα .....-..... - 2022

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Διευθυντής
Τεχνικών Υπηρεσιών

Βασίλειος Διαμαντόπουλος
Πολιτικός Μηχανικός

-
- i Τίθεται μόνο εφόσον πρόκειται για συγχρηματοδοτούμενο έργο από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - ii Από 1-1-2017 τέθηκε σε ισχύ το π.δ 80/2016 (Α' 145), το οποίο με το άρθρο 13 κατάργησε το π.δ 113/2010.
  - iii Νόμοι, ΠΔ και υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 4412/2016, δεν αποτελούν μέρος του εφαρμοστέου θεσμικού πλαισίου της διακήρυξης.